

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Narodna za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za tuzemstvo: četrtletno 13 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštna hranišnica, poštna ura v Ljubljani, št. 10.711.

Pod zlimanim dežnikom

Meseca aprila t. l. je Radičeva ladja začela precej vode. Izkrkali so celo krmarja samega, da bi se popolnoma ne potopila. Radič je moral zapustiti vladu, ker se je pokazalo, da je za delo nezmožen in da njegova stranka nima čistih rok. Dokazalo se je, da je mnogo nelepih činov, ki so napolnili žepe gospodom od vodstva HSS.

Največ teh činov je razkril minister za šume in rudnike dr. Niklič, ki je objavil vedno nove skrivnosti svojih tovarišev.

G. Radič je v težki stiski stisnil dr. Nikliču roko in se z njim pobotal. Nekaj dni prej mu je sicer rekel, da je tat in nepridiprav, a ko je Niklič pokazal črno na belem, da so tatovi v vodstvu HSS, so se Radič, vodstvo HSS in Niklič objeli od samega ginenja, prijateljstva in medsebojnega „spoštovanja“. Skupno so pogrnil plahto preko korupcijske gnojnice HSS in so zlimali „marelo“.

Požrl je g. Radič vse očitke, vse napade in izdajstvo dr. Nikliča, a mu vse skupaj ni pomagalo, da bi se prikopal nazaj v vladu. Z mislijo, da ne bo v vladi, se je sprijaznil le, ker se je bal, da bo prišlo do novih volitev in da jih bo vodila njemu neprijazna vlada, morda celo „bavbav“ Svetozar Pribečević. Tako je g. Radič pustil vreči tudi sebe na cesto in poslal tri svoje podložnike v vladu.

Novo radikalsko-radičevsko vladu imenujejo „zliman dežnik“. Radikali so ozmerjali radičevce kot sleparje in tatove, radičevci pa radikale kot sleparje in roparje. Zdaj so se pobotali in spet v bratski slogi sede skupaj pod zlimanim dežnikom. Vrana vrani ne izkljuje oči.

Nam tudi prav, kajti to nam je dokaz, da radičevci na čast ne dajo mnogo in da od njih v boju s korupcijo ni pričakovati ničesar. Nova vlada bo še bolj slabotna in jalova, kakor je bila prejšnja. Od nje nihče ničesar ne pričakuje. Ona je le sredstvo v sili do doritve razpisa novih volitev.

Mi smo že rekli, da od sedanje Narodne skupščine ni več mnogo pričakovati. Ona ne more več dati iz sebe krepke, zdrave vlade, ampak šamo tako skrpucalo, kakor je današnja vlada.

Najvažnejši posel nove vlade je, da pokrije korupcijsko gnojnico. Skušalo se bo vse potlačiti, da bi bil narod manj ogorčen. Toda ljudstvo že ima svoje mnenje o radičevcih, ki so do sedaj vse, na kar so pred volitvami prisegali, prelomili.

Mi pa se zbirajmo in organizirajmo naprej. Prilegnimo v svoje politično, kulturne in gospodarske organizacije vse samostojno misleče može, da bo fronta ob prihodnjih volitvah močna in zmagovita.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Ljudstvo izpregleduje nezmožnost radičevcev in klerikalcev

Žalostni zborovanji radičevcev in klerikalcev v Celju in Ljubljani — Radič, Pucelj in dr. Korošec samo govorijo, ne napravijo pa ničesar

V nedeljo se je vršil v Celju pogreb Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva, ki so jo maloštevilni izbrani delegati preosnovali ob tej priliki z Radičevim blagoslovom v novo radičevsko stranko za Slovenijo. Udeležba zaupnikov Puceljeve in Prepeluhove stranke je bila tako skromna na tem zborovanju, da je bilo očitno, kako med našim podeželskim ljudstvom pojema zanimanje za prazne obljube radičevcev.

To tudi ni čudno, saj se celo na tem zborovanju, ko se je iz Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva skovala enotna radičevska stranka za Slovenijo, ni razpravljalo o najnujnejših življenjskih potrebah slovenskega kmeta, o pospeševanju kmetijstva in gospodarski povzdigi našega podeželskega ljudstva, pač pa so se pogrevale že tolikokrat premlete fraze o potrebi sodelovanja

Slovencev in Hrvatov v boju proti Srbom. Vsi govorniki: Radič, Pucelj in Prepeluh so poudarjali kot glavni namen njihovega skupnega dela boj proti Srbom, pri čemer niso niti omenili, da vodijo v Beogradu z radikali že vse leto tako zvano politiko „sporazuma“. Torej kljub temu „sporazumu“, ki so ga vedno toliko hvalili, napovedujejo sedaj radičevski voditelji nov boj proti Srbom.

Stepan Radič se že dolgo časa bori proti Srbom. Uspeh vsega tega boja pa je ta, da od samega prerokanja ne pride nikdar do resničnega dela, do reševanja vsakdanjih življenjskih vprašanj. Veliko vprašanje pa je obenem tudi to, zakaj naj bi se mi Slovenci morali pridružiti Hrvatom, da bi si šele v družbi z njimi priborili z velikimi žrtvami, kar nam gre po vsej pravici. Pameten politik bo šel raši z onim, s katerim bo lahko za-

dostil svojim potrebam in željam brez boja in težkih žrtev.

Slovenci ne zahtevamo ničesar drugega, kakor enakopravnost, enake pravice in dolžnosti za vse. To pa moremo doseči le z izenačenjem vseh zakonov, kakor to zahteva vidovdanska ustava. Izenačenje zakonov pa se more doseči le z delom v skupščini, ne pa zgolj s pritožbami, da se nam godi krivica, ker niso zakoni po vseh pokrajinah enaki.

Radičevci celo leto v Narodni skupščini niso ničesar storili, da bi se naša zakonodaja na podlagi načela o enakopravnosti izenačila. Celu najbolj pereče vprašanje izenačenja davkov so dosledno zanemarjali. Na ta način seveda ne moremo nikoli priti do popolne enakopravnosti vseh državljanov, zaradi česar je boj upravičen samo proti tistim, ki nočejo delati v parlamentu, ter je vse drugo samo demagoško varanje ljudstva.

Odgovornost za brezdolje v naši Narodni skupščini nosi vladna večina, ki ima zadostno število poslancev, da lahko uveljavi v skupščini svojo voljo. Če smatrate danes Radič in Pucelj za potrebno, da napovedujeta nov boj Hrvatov in Slovencev proti Srbom, pa se moramo tudi vprašati, kakšen pa je potem sporazum, ki je sklenjen med radičevci in radikali. Ali sloni morebiti ta sporazum na dejstvu, da Radičeva stranka ne sme zahtevati v Narodni skupščini uveljavljanja enakopravnosti za vse državljane? Kako pa je potem mogoče, da je naš preljudi Ivan Pucelj vstopil minuli teden kot minister v vladu? Ali je vstopil samo zaradi ministrske plače in ministrske pokojnine?

Na isti boben kakor radičevci udarjajo tudi klerikalci. Prav za prav bi si oboji prav lahko podali roko. Razlika med njimi je sicer, da so eni v vladi, drugi pa v opoziciji, pokazati pa ne morejo ne eni ne drugi, da bi že kaj pametnega naredili za naše ljudstvo. Minuli torek se je vršil v Ljubljani občni zbor klerikalne Jugoslovanske zveze, na katerem je govoril o političnem položaju vodja klerikalne stranke dr. Korošec. Tudi ta gospod ni vedel svojim maloštevilnim poslušalcem, ki jih je bilo razen klerikalnih poslancev samo kakih 50, ničesar povedati o tem, kaj je klerikalna stranka že dosegla in kaj namerava še doseči za zboljšanje gospodarskega položaja našega ljudstva. Dr. Korošec je ponavljal svojo staro zahtevo po avtonomiji. Četudi vé danes že vsak otrok, da je klerikalni avtonomiji že davno odklenkalo in da še nikoli ne bodo izpolnile dr. Koroščeve želje po samostojni komandi v Sloveniji, ker je izključeno, da bi klerikalci dobili kdaj v Narodni skupščini dve tretjini poslancev na svojo stran za izpremembo ustave.

Koliko pa je v resnici radičevcem in klerikalcem za resnično samoupravo ljudstva, pa dokazuje dovolj jasno značilno dejstvo, da niso niti radičevci v Celju niti klerikalci v Ljubljani zahtevali, naj se oživotvorijo samoupravne skupščine, v katerih bi ljudstvo lahko samo odločevalo o svojih krajevnih potrebah in bi ne bilo več potrebno, da se

Politični pregled

vsaka malenkost rešuje v Beogradu pri osrednji državni upravi in v osrednjem parlamentu. Oboji, radičevci in klerikalci, samo zabavljajo proti centralizmu, ničesar pa ne ukrenejo, da bi se centralizem odpravil ter se naša državna uprava potom pokrajinskih in okrajnih skupščin toliko decentralizirala, kolikor zahtevajo to posebni interesi posameznih pokrajin in okrajev.

Čim dalje bolj jasno se kaže, da gre tem ljudem samo za to, kako bi ljudsko nezadovoljnost z demagoškim hujkanjem izrabljali za svoje strankarske in osebne namene. Zdi se, da hočejo nalašč vzdržati razmere, v katerih bi ostalo ljudstvo še nadalje nezadovoljno, da bi lahko potem iz tega kovali svoj strankarsko-politični kapital. Drugače si skoro ne moremo tolmačiti dejstva, da kažejo tako malo dobre volje za rešitev vsakdanjih življenjskih vprašanj in zahtev.

Kakor kažeta slabi udeležbi na radičevskem zborovanju v Celju in na klerikalnem zborovanju v Ljubljani, je naše podeželsko ljudstvo že začelo izpregledovati »delo teh demagogov«. Prazne besede in obljube ne vlečejo več. Človek mora vsak dan jesti in nihče se ne zadovolji rad z obljubo, da bo jutri dobil bolj masten kos. Ljudje ne verjamejo več radičevskim in klerikalnim krčmarjem, ki so napisali na vrata svojih strank: »Danes za denar, jutri vse zastoni!« Vsake pesmi je enkrat konec.

Po deželi se širi spoznanje, da morajo priti na mesta ljudi, ki nočejo delati, sposobnejši in uvidevnejši, ki bodo znali in tudi hoteli delati. To spoznanje sili naše ljudstvo, da se zbira v čimdalje večjem številu v taboru SDS, ki se je od nekdaj borila proti demagoštvu radičevcev in klerikalcev ter vedno opozarjala na potrebo vztrajnega in resnega dela za rešitev naših gospodarskih vprašanj, za izvedbo popolne enakopravnosti vseh državljanov, za izenačenje vseh pravic in dolžnosti, za ustvaritev srečne in zadovoljne Jugoslavije!

Neuspehi radičevske in klerikalne politike so dokazali, da ima prav SDS, zato pa se tudi množe njene vrste!

Prejšnji četrtek je bila v Beogradu postavljena nova vlada, v katero so vnovič zlezli radičevci. Uzunović je torej že v tretjič na čelu vlade, v kateri je večina mest ostala zasedena kakor pod vladno RR, le s to razliko, da je namesto Stepana Radića zlezal v vladno Ivan Pucelj, ki pa ni prevzel prosvetnega ministrstva, marveč ministrstvo za kmetijstvo in vode.

Ponovni vstop radičevcev v vladno

in z njim imenovanje g. Pucelja za ministra je zabavna stvar. Stepan Radić se je najponižjeje uklonil vsem radikalskim zahtevam in pristal tudi na to, da sam ostane izven vlade; le-to je prošil Uzunovića, naj sprejme v vladno vsaj Pucelja, kateremu manjka le še osem dni, da bo lahko dobil ministersko pokojnino.

Po sestavi nove vlade

so nastopili pravoslavni velikonočni prazniki in tako do minulega torka ni bilo v Beogradu nikakih pomembnejših političnih dogodkov. Izmed voditeljev strank je v Beogradu ostal preko praznikov edino Nikola Pašić, ki je koval svoje politične naklepe, kako naj ob ponovnem sestanku Narodne skupščine in radikalskega poslanskega kluba končno veljavno obračuna s svojim najhujšim nasprotnikom Ljubo Jovanovićem, ki je bil izključen iz radikalske stranke. Od tega, ali bodo radikalski poslanci odobrili izključitev Ljube Jovanovića iz stranke ali pa se razdvojili, je zaviselo vprašanje,

ali bo Uzunovićeve vlada imela večino.

to se pravi, ali bo imela na svoji strani zadostno število radikalskih in radičevskih poslancev.

V sredo se je Narodna skupščina po več kakor enomesečnem oddihu zopet sestala k zasedanju. Vlada se je poslancem predstavila praznih rok, ker ni ničesar pripravila za delo. Navzlic temu pa je bilo vidno, da ima vlada

večino za seboj, kajti na seji radikalskega kluba je bil

Pašić soglasno izvoljen za predsednika radikalskega kluba.

kar pomeni, da je dobil popolno zaupnico od vseh radikalskih poslancev, ki odobravajo Jovanovićevo izključitev in so pripravljeni pod Pašićevim vodstvom podpirati Uzunovićevo vladno.

Pašić je torej s svojo trdovratnostjo zmagal na vsej črti ter Jovanovića potisnil popolnoma v kot. Z Jovanovićevo propastjo so posebno prizadeti naši klerikalci, ki so povsem gotovo računali, da bo Jovanović potegnil s seboj celo vrsto radikalskih poslancev, na kar bi se z njim dala sestaviti kakšna »avtonomistična« vlada. Zdaj so

vsi klerikalni upi splavali po vodi.

Pa tudi radičevci so se zanašali na Jovanovića in se ogrevali zanj. Vse te dvolične spekulacije, ki so jih zadnje dni kazali radičevci z ogrevanjem za Jovanovića, čeravno so že sedeli v Uzunovićevi vladi, pa se utegnejo radičevcem kmalu opletati med nogami. Uzunović je namreč zato vzel radičevce v vladno, ker sam ni vedel, koliko radikalskih poslancev se bo izjavilo za Pašića in s tem za vladno. Zdaj pa, ko je enkrat jasno, da za Pašićem stoji ves radikalski klub, je tudi Uzunoviću radičevska pomoč in zveza z njimi odveč, ker si isto lahko zasigura tudi pri kaki manjši, zato pa tembolj zanesljivi parlamentarni skupini. Lahko se torej reče, da so radičevcem zelo kratko šteti dnevi v vladi in da bo z njimi vred odletel tudi Pucelj, še preden bo mogel in znal za Slovenijo skomandirati kake »drobtine«, o katerih vedno govori. Če mu pa med tem srečno poteče osem dni ali celo nekaj več, da bo dosegel ministerski penzijo, mu pa tega seveda nikakor ne zavidamo...

Dočim se vse druge stranke zvijajo v hudih krčih in prebolevajo vsakovrstne bo-

Anton Stražar:

Od vojaka do graščaka

(Po ljudskem pripovedovanju.)

(Dalje.)

IV.

Puščavnik oče Ferdinand je šel k češenjskemu graščaku. Par streljajev pred gradom se je ustavil in sam s seboj govoril: »V tem trdnem zidovju prebiva trinog ubogih tlačanov! Pa prišel bo čas, ko bodo izginili gradovi in bo zdrobljena krivična moč teh tiranov!«

Češenjski graščak Frč se je prvič v svojem življenju ponižal pred očetom Ferdinandom. Kar z zobmi je od jeze škripal, ko mu je puščavnik očital hudobije.

Krasen zimski dopoldan je bil, ko je oče Ferdinand odšel proti češenjskemu gradu, da dobi od trdosrčnega graščaka pomoči za zapeljano Zakrajčevo Tilko.

Zamišljeno je korakal dobri mož po kolo-voznji poti. Ker ga nihče ni motil, je lahko spotoma nemoteno premišljeval svoje burno življenje. Kakor na molku jagode, tako povrstoma so mu stopali pred oči njegovi burni doživljaji. Rojen je bil kot tretji otrok v obližju starodavnega mesta Kranja. Ker je bil bistre glave, ga je z osmimi leti vzel k sebi njegov stric, ki je bil župnik v mestu. Kakor bi še sedaj slišal svojega že zdavnaj pokojnega strica, tako dobro so mu še v spominu besede, ki mu jih je stric govoril ob slovesu od očetove hiše: »Fantič, nikar se ne kremži in ne kisaj! Vesel si lahko, da te vzamem jaz

v oskrbo, da ti ne bo treba trdo delati in tlačaniti!«

Pri stricu je ostal šest let. Dobil je pri njem prvo najbolj potrebno naobrazbo. Stric ga je potem izročil očetom jezuitom v Ljubljano v nadaljnje učenje. V jezuitski oskrbi in šolanju je ostal do leta 1737., nakar je v družbi še enega tovariša skrivaj odšel iz šole ter zamenjal pero in knjige z orožjem. S tovarišem sta vstopila v armado grofa Königs-egga.

Vročekrvni takrat dvajsetletni mladenič se je nadejal vsega najboljšega v vojaškem stanu. Ali zgodilo se mu je enako, kakor že mnogoterim drugim. Komaj dobro leto dni je bil pri vojakihi, pa so ga v obližju Belgrada z drugimi tovariši ujeli Turki. Več mesecev je bil v hudem turškem ujetništvu daleč v bosanski deželi. Sreča njegova je bila, da se je po naključju seznanil skrivaj z mlado ugrabljeno ženo svojega gospodarja bega. Ta krasna žena, ki je bila doma iz sosednje Hrvatske, je neko noč z njim pobegnila. Imela sta srečo; po mnogih zvijačah in smrtnih nevarnostih sta srečno dospela na rojstni dom Hrvatice.

Vse bridke izkušnje in slovesna zaobljuba so Ferdinanda dovedle do tega, da je stopil v sloveči zatiški samostan. In postal je najponižnejši samostanski brat; učil se je tudi zdravilstva z namenom, da bi pomagal trpečim svojim rojakom tlačanom. V samostanu je ostal več let. Kar naenkrat pa je dozorel v njem trden sklep: da mu tamkaj ni več ob- stanka, kajti njemu kot poštenemu človeku ni ugajalo mehkužno življenje v zatiškem samo-

stanu. Zapustil je torej zatiški samostan in prišel v ta kraj, kjer se je s privoljenjem brd- skega graščaka nastanil v samotni borni koči.

V kratkem času se je seznanil z ljudmi daleč naokoli. Sleherni dan so hodili k njemu ubogi tlačani-kmetje: bodisi iskat zdravil ali pa da jim je izprosil in pomagal v raznih težavah. Pogumni in usmiljeni oče Ferdinand je dostikrat brez strahu šel k temu ali onemu graščaku in mu kar očito v obraz povedal, kar mu je šlo. Vsakokrat je z uspehom izvršil, česar se je lotil. — Vse to je torej danes pre- mišljeval oče Ferdinand, ko je koračil proti češenjskemu gradu.

Kmetje, ki so ga videli stopati po poti mimo svojih hiš, so ga ustavljali in prosili tega in onega. Za vsakega je imel prijazni puščavnik vsaj kako tolažilno besedo. V bližini češenjskega gradu pa se je ustavil in z nevoljo govoril: »Tudi v tem trdnem zidovju prebiva trinog ubogih tlačanov... Pa prišel bo še čas, ko bodo izginili ti gradovi in bo zdrobljena krivična moč graščakov!...«

Prišel je do gradu. Velika obzidna grajska vrata so bila odprta na stežaj; grajski oskrb- nik Šimen je ravno prav krepko zmerjal dva grajska hlapca, ko je vstopil oče Ferdinand. Oskrbnik se mu je približal z največjim spo- štovanjem in ga pozdravil. Puščavnik mu je odzdravil in ga vprašal, če je graščak doma.

»Milostljivi naš gospod so doma. Ravno prav ste prišli. Se boste lahko kaj pogovorili. Pri našem milostljivem so namreč na obisku tudi premilostljivi moravški gospod dekan.«

lečine, se v vsej politični javnosti posebno jasno opaža, da je

amozavestna, enotna in napredujoča edino Samostojna demokratska stranka.

kar se je pokazalo tudi minuli torek, ko se je v Beogradu vršila

seja glavnega odbora SDS,

na kateri so bile vodstvu stranke s popolnim zaupanjem prepuščene svobodne roke za nadaljevanje dosedanje dosledne politike. Izvoljeno je bilo načelstvo, v katerem se nahajata tudi oba naša odlična poslanca doktor Žerjav in dr. Pivko.

Pozornost vse evropske javnosti je zadnje dni posvečena razvoju dogodkov

na Angleškem, kjer je 4. maja ob polnoči izbruhnila generalna stavka,

v kateri je udeleženih okrog štiri milijone delavcev vseh strok, predvsem delavstva premogovne industrije. Povod stavke je bilo nameravano znižanje rudarskih mezd. Ker so se vsa pogajanja razbila, je izbruhnila stavka, kakršne menda ne pomni zgodovina in človeštvo. Rudarjem so se potem pridružili tudi vsi drugi ročni delavci: kovinarji, stavci, železničarji itd. Položaj je torej na Angleškem skrajno resen, kar se vidi že iz tega, da je kralj že pred izbruhom stavke proglasil

obsedno stanje za vso Anglijo.

Kako se bo sedanja orjaška borba med angleškim delavstvom in kapitalizmom končala, je le težko predvidevati. Delavstvo je izobno organizirano in prejema podporo od vsega evropskega delavstva, na drugi strani pa tudi angleški kapitalisti iščejo vse možnosti, da bi zlomili odpor. Vsekakor je sedanja stavka na Angleškem eden največjih dogodkov zadnjih let, ki bo za vedno ostal zapisan v zgodovini človeštva, pa naj se že zaključi kakorkoli.

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

«Hvala vam lepa za pojasnilo. Kar predstavite me gospodaru, pa povejte mu, da nisem prišel k njemu na zabavni obisk, ampak v zelo važni zadevi, o kateri bi rad z njim govoril sam!»

Oskrbnik je vodil puščavnika h graščaku. Ko se je povrnil k hlapcem, že ni bil več tako slabe volje. Širokopleči hlapec Anže je debelo pljunil in spregovoril napram oskrbniku:

«Veš kaj ti povem, Šimen? Prej si ti naju čisto po rokovnjaško ozmerjal, sedaj bo pa naš milostljivi na vrsti! Jaz dobro poznam tega kutarja, ki prebiva v bližini Brda; ta se ne boji nikogar, pa dober človek je. To ti rečem, kmalu bo pridiral doli naš moravški dekan. Ti še ne veš, kako se on boji tega človeka. Veš, mesec dni bi jaz kar zastoni delal, če bi sedaj mogel slišati, kakšno pridigo bo kutar naredil našemu milostljivemu.»

Ko so ti trije ugibali, iz kakšnega namena je prišel h graščaku oče Ferdinand, je ta pogumno vstopil v sobano, katero mu je pokazal oskrbnik.

Graščak in moravški dekan sta si ravno nazdravljala s kupicami starega vina, ko je vstopil puščavnik. Možakarja sta bila čisto zmedena ob njegovem prihodu; kar spogledala sta se, kajti oba je zaskrbelo, komu-li velja njegov prihod.

Moravški debelušni gospod dekan izpije vino iz kupice kar v dušku in se pripravlja k odhodu — ej, še pozdravil ni nič novega obiskovalca; graščak Fric je komaj zapazil, kdaj se je venkaj izmuznil — ostala sta torej sama z očetom Ferdinandom,

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Šolska mladina je priredila minulo nedeljo v Sokolskem domu pravljico komedijo «Kraljična z mrtvim srcem». Otroci so igrali kot veliki in pa vloge so znali — skoro bolj kakor veliki. Posebno pozornost so vzbujali dragoceni kostumi. Zlata in biserov se je vse lesketalo. Učiteljstvo in deca, oboji so lahko ponosni na lepo uspelo prireditve. Razmeroma slab obisk naj jim ne kvari veselja do bodočega dela. — V torek smo imeli birmo. Knezoškof je bil dočakan slovesno, pa še bolj bi bil, če bi bil manj politik in bolj dušni pastir. — Kde se ne spominja zadnjih občinskih volitev. Kaj vse so klerikalci obljubovali! Koliko tega bi bili izpolnili, da so zmagali, si lahko predstavljamo, če jih opazujemo pri delu. Od treh klerikalnih občinskih odbornikov se samo eden redno udeležuje občinskih sej, druga dva sta ponavadi odsotna brez opravičila. Zadnje seje se sploh nobeden od njih ni udeležil. Lepo priporočilo za prihodnje volitve. — Krstno slavo šefa SDS Svetozarja Pribečevića je naša krajevna organizacija SDS priznala s tem, da je pridobila sedem novih naročnikov na «Domovino». Vrh tega je šefa brzojavno pozdravila.

JEŽICA. Sokol na Ježici bo priredil v nedeljo 9. t. m. za članstvo in naraščaj pešizlet v Krašnje-Crni graben. Iz Ježice gremo ob pol 5. zjutraj v Ljubljano na vlak do Kresnic; od tod peš dalje čez savski Brod, Grmače in Moravče. Nazaj na Domžale na kamniški vlak ob 9. zvečer. Zbirališče pred domom. Vabljeni tudi vsi nečlani in naši prijatelji, ki imate voljo poveseliti se v majski naravi.

JEŽICA. Te dni je poteklo eno leto, odkar se je Sokol izselil iz prostora «Pri ruskem carju» v Rozmanovo delavnico. Koliko prahu je dvignila lani v februarju ta zadeva po celi občini, koliko veselja je pripravila zlasti klerikalcem in komunistom! A vse napade je Sokol gladko odbil in je v enodušnosti, kakršni bo težko še kdaj najti para, obrnil ost nazaj na napadalca. Skrb, kje dobiti primeren lasten prostor, je bila v tej stiski namah odpravljena. Sokolski dom je bil pridob-

ljen ne zato, ker smo bili napadeni, ampak ker smo se znali braniti. Ta dom, priznamo, ni najboljši, ne stoji na najlepšem kraju in nima lica, ki bi bilo občini v kras, a nam je kljub temu zelo pri srcu, ker je naš, ker je poraben, prijeten in z našim trudom zgrajen. Tisti, ki smo zanj največ pretrpeli, imamo danes prav obilo zaščene in prav lepe spomine. — J. K.

BOŠTANJ OB SAVI. Pri nas vlada še star običaj, da hodijo fantje na večer pred sv. Jurjem prepevat od hiše do hiše. To se je dogodilo tudi letos, toda ne v slogi kakor prejšnja leta. Prihruda je gruča takih nadležnežev tudi iz Dolenje vasi v Boštanj ter prešla na občini od gosp. župana in njegovega brata 40 Din, na kar je z groznim vikom in preklinjanjem krenila po vasi ter dospela do hiše posestnika Možica, katerega je prebudila. Svetujemo tem klerikalnim junakom, naj naš Boštanj puste v miru, saj jim nismo napravili ničesar zlega.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. Letošnji 1. maj je naše cvetke zelo presenetil. Namesto mlajev so dekleta dobila cele grmade bodečega vejčja. To so bili pogledi v jutru. Celo streham in dimnikom niso ti poredni fantje prizanesli. Še danes bode eno in drugo pri srcu ob pogledu na kraj, kjer jo je čakal «mlaj». Fantje so sklenili krivico popraviti prihodnje leto. Bomo videli. — Od nas se preseli v Krško kovaški mojster gosp. Fran Zorič. Obeta se mu tam boljše mesto. Pri odhodu mu želimo mnogo sreče. Bil je prijatelj dobre družbe in je zlasti pri tukajšnjem tamburškem odseku pokazal, da je tudi težka kovaška roka zmožna spretnega igranja na tamburici. Upamo, da ostane tudi na novem mestu zvest sotruden naprednega društvenega življenja. — Tudi pri nas se razvija grda borba proti «Domovini». Kljub temu jo čita vsakdo rad. Izogiblja se je le oni, ki je čitanja nezmožen ali je sicer obdan od kurje slepote. Za take ljudi pa itak ni zdravil.

KRŠKA OKOLICA. Krška mestna občina je nam voznikom napravila s popravo napajališča v Zatonu veliko uslugo. Še bolj hvaležni bi pa bili občini, ako bi se hotela resno poboriti za izravnavo ceste pri Rostoharju. Zadeva spada sicer v področje cestnega odbora, vendar dolžnost občine je, da zastavi pri tej korporaciji ves svoj

Brez vsakih posebnih ovinkov začne oče Ferdinand govoriti graščaku: «To vem, da vam ni po volji moj prihod — pa vedite, tudi meni ni po volji vaše obnašanje. Brez ovinkov vam povem: prišel sem v zadevi Zakrajčeve Tilke!»

Graščak jezno pogleda puščavnika in odgovori v zelo strogem tonu:

«No, če ste prišli semkaj v tej zadevi delat meni pridigo, niste na pravega naleteli. Vedite, da nimate pred seboj zabutih tlačanov!»

«Le počasi, le počasi, gospod! Nikar ne obkladajte ubogih tlačanov s takimi poniževalnimi pridevki! Pred Očetom nebeškim smo si vsi enaki, to si zapomnite!»

«Ha, ha, vi se potegujete za tlačane — ker ste sami tlačanov sin, kajne? ...»

«Naj bom sin kogarkoli; to pa vam povem, da sem poštenjak, ne pa kakor vi, ki onečate poštena kmečka dekleta!»

Sedaj skoči graščak kakor divji pokonci in zavpije:

«Velevam: poberi se mi, nadležnež, iz mojega gradu!»

«Le počasi, le počasi! Mar mislite, da imate pred seboj v resnici ubozega tlačana? O ne! Gospod Fric, dobro vas poznam in povem vam: Prišel sem, da daste ubogi zapeljani Tilki, kar ji gre! Drugače se pa obrnem na svojega prijatelja Ulrika, ki ima v Ljubljani precej veliko besedo... In verjemite, če se obrnem nanj, vam bo bridko žal, kajti potem ne bo račun za vas dobro izpadel. Z Ulrikom sva se skupaj borila pred Belim gradom in sva tankaj pokazala svojo moč in pogum — a kje ste bili vi, kje? ...»

Ko je graščak čul o gospodu Ulriku, ki je bil nekaj cesarski upravitelj dežele, je na mah postal ves drugačen. Začel se je laskati puščavniku, mu ponujal tudi jesti in piti — pa prav hinavsko je začel obžalovati svojo krivdo, rekoč, da je pripravljen, dati Tilki denarno odškodnino.

«Da, da, gospod, pomoči, pomoči potrebuje ubogo zapeljano deklet! Vsega gorja itak nikdar ne boste mogli poravnati ubogi Tilki — njene nedolžnosti ji vi ne morete povrniti, pa tudi njene sramote ne morete zbrisati, četudi bi ji dali vse premoženje. To si zapomnite! Težak odgovor vas še enkrat čaka!»

Še nikdar v svojem življenju se ni češenski graščak tako ponižal, kakor tokrat pred puščavnikom. Brez ugovora je dal za Tilko celo možnjico tolarjev, ki jih je oče Ferdinand vestno spravil. Piti in jesti pa ni maral nič ta strogi graščakov sodnik. Ko ga je graščak silil, naj se posluži vsaj malega okrepčila, je dobil ta-le odgovor:

«Po kar sem prišel, sem že dobil — kar pa ste meni namenili, dajte še bolj potrebnim kakor sem jaz! ...»

Ob povratku se je puščavnik zgledal pri Zakrajčevih v Soteski in jim izročil ves denar, ki mu ga je dal graščak. Ubogo dekletu ni moglo najti primernih besedi, da bi se zahvalilo dobremu očetu Ferdinandu.

Zimski dan se je nagibal že proti večeru; tamkaj nad ljubljanskim mestom se je nebo že rdečilo v večerni zarji. Puščavnik Ferdinand se je na vrhu gradiških njiv v Česnjevkul nekoliko ustavil in se divil večerni krasoti. Sam s seboj je pri tem govoril: «Današnji

vpliv, da se ta regulacija čimprej izvede. Dan za dnem prevajamo težke tovore na postajo in v mesto. Mnogokrat nam živina že pri bolnici peša. Ta sicer kratki, a strmi klanec tik pred vhodom v mesto nas mnogokrat prisili, da ali tovor odložimo ali si pomagamo s pripregami. Koliko trpljenja in časa gre v nič. Apeliramo na občino kakor tudi na vse merodajne činitelje, da se za to vprašanje, ki je v zvezi z malenkostnimi stroški, zavzamejo. — Več prizadetih voznikov.

NEMSKA LOKA PRI KOČEVJU. Ljuba «Domovina», zelo si se razširila v našem kraju. Radi čitamo tvoje novice, poučne stvari in zanimivosti, posebno pa krasne povesti. Prosimo te, da odstopiš malo prostora tudi nam, ki vedno samo molčimo. Že meseca februarja t. l. so imeli občinski odborniki občin Nemške Loke in Čepelj sestanek v pisarni našega občinskega urada zaradi cerkovnika, katerega zahteva g. župnik, odkar smo dobili nove zvonove. Naši župljani pa se temu upirajo, ker sta bila že pred vojno g. župnik in cerkovnik enkrat za vselej izplačana od vsake hiše z vsoto 92 kron, ki je takrat pomenila lep denar. Ljudstvo je pa vseeno rado plačalo, samo da si prihrani vsakoletne dajatve. Mnogi so si morali takrat omenjene vsote celo izposoditi. No, in tisti takrat zbrani denar se je uporabil za vojna posojila. Tega denarja sedaj ni več in ga seveda več ne bo, zaradi česar g. župnik tudi ne more plačati cerkovnika. Kako pridemo do tega, da se od nas znova zahteva plačevanje cerkovnika? Zato so naši občinski odborniki zavrnilo tako zahtevo. Zaradi tega je g. župnik napravil pritožbo na sresko poglavarstvo v Kočevju, katero je njegovi prošnji ustreglo. Mi pa še vseeno nismo s tem zadovoljni in upamo, da se bo naša pritožba na merodajnem mestu uvaževala. Ker noče sedaj nihče vstopiti v cerkovniško službo in je tudi gosp. župnik noče več opravljati, sploh ni nobenega zvonjenja pri župni cerkvi in po podružnicah. Celo ura na zvoniku je ustavljena.

NEMSKA LOKA. Pred kratkim je umrl tukaj v starosti 55 let gosp. Ferdinand Jaklič, gostilničar in mesar. Bil je dober in daleč naokrog spoštovan mož. Pokojnik je bil celih 30 let zvest član gasilnega društva. — Nedavno ponoči so neznan tatovi vlomili v stanovanje g. P. Miheliča

ter mu odnesli razne obleke in perila v vrednosti 5000 Din. O tatovih do sedaj še ni nobenega sledu.

DRAGATUS V BELI KRAJINI. Pogostokrat čitamo, kako kruto gonjo uprizarjajo nekateri duhovniški gospodje proti «Domovini». Tudi pri nas imamo dušnega pastirja, ki zlasti ženskam grozi zaradi «Domovine». No, in še «požrtvovalen» je v tem oziru ter naroča onim, ki dobe to «nesrečno» «Domovino», naj jo takoj prinesejo v župnišče, da jo bo že on poslal nazaj, za kar da ne bo zahteval nikakega plačila. Naj se gospod nikar ne muči in naj nas nikar ne ima za otroke!

SLADKI VRH. Tudi na Sladkem vrhu smo tovarniški delavci proslavili prvi maj. Zbrali smo se v tovarni, odkoder smo se podali do Marije Snežne na Velki, kjer se je opravila sveta maša, čeprav nas imajo za brezverce, ker čitamo «Domovino». Po sveti maši smo šli v gostilno k Francu Peklarju, kjer nam je govoril strokovni tajnik iz Ljubljane g. Vladimir Kravos. Njegova izvajanja smo poslušali z odobravanjem. Ta proslava 1. maja je bila že tretja, ki smo jo praznovali, toda toliko ljudi kakor letos, še nismo imeli na njej. Pri prireditvi je sodelovala tudi godba. Bog nam daj dočakati še več tako veselih proslav delavskega praznika. Končno se moramo še zahvaliti tovarniškimi gospodom, ki so dali lepo vsoto za našo proslavo.

OJSTRICA PRI DRAVOGRADU. Uboga in usmiljenja vredna «Domovina», ti moraš res mnogo prestati. Mislimo, da se na Ojstrici nihče ne bo obregnil v tebe, toda v nedeljo dne 18. aprila je v farni cerkvi kar grmelo raz prižnice, da si protiverska. Mi, ki «Domovino» bomo, ne najdemo v njej ničesar protiverskega in smo tudi «Domovinarji» sami poštenjaki. Pravijo, da se je pred nekaj tedni neki tukajšnji posestnik, ki je čitalec «Slovenskega Gospodarja» in klerikalec, spravil v grmovje po palico, da se poda z njo nad «Domovino». Ni nam znano, kaj ga je ukrotilo, da se je zopet pomiril. Dolgo časa je hodila na Ojstrico samo ena «Domovina», katero je pismonoša vedno privlekel iz kompanije «Slovenskih Gospodarjev». Sedaj prihaja «Domovina» k nam v prav tolikih izvodih kakor «Slovenski Gospodar». Naš pismonoša je postal že ves nejevoljen, ker mora tako težko nositi. Novi

naročniki pa se še vedno oglašajo. Po celi Ojstrici gre glas: Le «Domovina» je za nas.

SV. BOLFENK NA KOGU. Naš kraj na skrajni slovenski meji proti Medjimurju je bil v predvojnem času, ko je šla tik pri nas državna meja avstro-ogrška, zavedna narodna trdnjava, v kateri je ponosno vihrala trobojnica narodne in narodne misli. Danes pa se od nas le malo ali skoro nič ne sliši in zlasti v «Domovini», ki se tudi pri nas širi in rada čita, se nihče ne oglašja iz našega kraja. Ta molk je značilen za sedanje slabe in žalostne razmere, ki vladajo pri nas. Nekdaj, ko je še vladala narodna sloga vseh naprednjakov, ko smo se vsi kot eden zbrali v Narodnonapredni stranki, so se vršili pri nas veliki shodi, predavanja in druge prireditve; danes pa je vse tiho, zaspano, mrtvo. Sokolsko društvo, oziroma odsek, ki je bil oslonjen na sosednje središko društvo, spi in ne najde se nihče, ki bi ga zdramil. Skušal je to agilni učitelj g. Megla pred leti, toda on je odšel na drugo službeno mesto in bolfenski sokolski odsek je znova zadremal. Ne najde se človek, ki bi znal zbrati pevski zbor in ustanoviti ljudsko knjižnico. In vendar bi za prvo ter drugo bili dani vsi pogoji in za tako delo bi bilo zlasti med mladino mnogo zanimanja. Redke gledališke predstave bralnega društva «Lipa» je vse, kar se pri nas stori na kulturnem polju. V političnem oziru ni boljše. Nekdaj so bili vsi tukajšnji naprednjaki složni pristaši Narodnonapredne stranke, danes pa njih pretežni del sledi Radiću. Žalostne pa so razmere tudi v gospodarskem oziru in se slabšajo od leta do leta. V naših vinorodnih krajih smo mnogo pričakovali od trgovinskih pogajanj z Avstrijo, katerih se je udeleževal nekaj časa tudi naš rojak g. Košar. Upali smo, da se bo našim delegatom pri teh pogajanjih posrečilo, da se odpre večji izvoz naših vin in da znova pridobimo stare odjemalce našega vinskega pridelka na Srednjem in Zgornjem Štajerskem. Množina vina, ki jo je Avstrija dovolila uvoziti od nas, pa je premajhna, da bi se razvila pri nas živahnejša izvozna vinska kupčija. Sedaj, ko pričena novo leto v vinogradih in čakajo vinogradniki novi izdatki, smo v velikih skrbih, ker še stojijo velike množine lanskega pridelka v naših kletih, kupcev pa ni od nikoder. Odkod bomo vzeli denar za težake, za galico in

dan ni bil izgubljen! Pa daj ti, ljubi nebeški Oče, da bi kaj kmalu napočilo tisto veselo jutro s krasno zlato zarjo, ko bo naš ubogi zatirani slovenski rod svoboden in ne več v krutem graščinskem jarmu!

Počasi je nato dobrotnik vseh tukajšnjih bližnjih okoličanov stopal proti svojemu bournemu domovju, si pripravil večerjo, izvršil običajno večerno molitev in zopet legel k sladkemu počitku. (Dalje prihodnjik.)

Ivan Albrecht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

«Pravijo, da je na hribu pokopana grajska gospodična, ki je zaobljubila Bogu svoje telo, da bi rešila dragega, ki se je vojskoval s Turki,» je nadaljeval Andrej. «Ona je menda tudi dala zidati cerkev sv. Barbare, kjer zdaj počiva.»

«Tega še nisem vedela,» je pripomnila Julka. «Kako je pa bilo, daj no, povej!»

«Ali res še nisi slišala?» se je začudil Andrej. «No, mladi grof se je srečno vrnil domov in nestrpno hitel, da objame svojo nevesto. Ko pa pride k njej, se njegova radost spremeni v grenko žalost. «Nikoli ne morem biti tvoja,» mu pravi grajska gospodična. «Ko si bil na vojski, so me noč za nočjo mučili strašne sarnje. Videla sem te pasti Turkom v roke. Na vse mogoče načine so te mučili in trpinčili, naposled pa ti je eden izmed najbolj divjih odsekal glavo. Vsa trda od groze sem kriknila in se vzbudila. Dolgo sem premišljevala, kaj naj

pomeni ta strašni sen. Nazadnje pa sem sklenila, da se žrtvujem zate. Vroče sem prosila Boga, naj te reši krivoverskih krvolokov in ti ohrani življenje. Svečano sem obljubila, da se odrečem tebi, ki si moja edina radost na svetu, ako se vrneš živ in zdrav. Mladega grofa je pretreslo njeno govorenje. «Ali res ni nobene pomoči? Pojdiva k duhovnu, pa te reši obljube!», Ne, ne, ni mogoče! Obljuba, ki je dana Bogu, je močnejša nego vse na svetu,» je odvrnila grajska gospodična. Ko je videl, da je vse prigovarjanje zaman, se je grof žalosten vrnil na svoj grad, kjer je začel živeti čisto meniško življenje. Ko je umrl, so ga pokopali v cerkvi sv. Janeza. Tudi grajska gospodična je umrla kmalu za njim. In zdaj pomisli! Njuna ljubezen je bila tolikšna, da še po smrti ni mogla preminuti. Vsakih sto let se odtrga od cerkve sv. Janeza svetel steber v velikosti moškega. To se zgodi o kresu, ravno o polnoči. Ta steber splava na griček k cerkvi sv. Barbare, kjer ga pričakuje drugi, v velikosti ženske. Tako se običajeta grof in grajska gospodična vsakih sto let.»

Julka je bila kakor zamaknjena v Andrejevo pripovedovanje. Sanjavo je božal njen pogled skrivnostni cerkvi, potem pa se je okrenila k Andreju:

«Jaz bi ne bila tako močna, da bi prenesla tako odpoved.»

Andrej jo je lahno objel čez pas, pa sta spet šla. Med zadovoljnim kramljanjem jima je mineval čas tako hitro in prijetno, da nista prav nič čutila strme poti. Šele na vrhu, ko se jima je odprl pogled po Vipavski dolini, sta se predramila iz svoje nežnosti. Na vozeli in

peš so se vozili romarji, nekateri so prepevali, drugi se šalili ali veselo kramljali. Zdaj se nista več mogla ogibati ljudi.

«Ho, Andrej,» je nagovoril Podlipca znaec iz sosednje vasi, kaj si se tudi ti odpravil na pot.»

«I, kako pa boš,» je zadovoljno prikimal Andrej. «Malo je treba, ko je samo enkrat na leto tako.»

«Pa ženo imaš, ženo,» je pomežiknil onl. «No, saj je še Bog rekel, da človeku ni dobro samemu biti,» se je zasmejal Podlipce. «Se mi zdi res, da vidva ne bosta več dolgo sama,» je preokrenil kmet, ko je natančneje pogledal Julko. Ta je zardela in smehlja je povsila glavo, Andrej pa:

«Ali ti še kar samuješ?»

«Eh, jaz pravim, fant je le fant,» je odvrnil oni, a iz gruč žensk, ki so šle par korakov zadaj, se je oglašil vesel glas:

«Glej ga, glej, kaj mu roji po glavi! Tak še zatajil bi me rad!»

Vse se je zasmejal in začelo dražiti kmeta, ki se je tako nespretno izdal, da žaluje po fantovskih dneh.

Solnce je jelo pripekati in ljudje so kar žehteli od vročine, vendar jih ni minila dobra volja. Med vasicami in vinogradi je bila po tako prijetna, da ni nihče mislil na utrujenost.

Pod Sveto Goro je bilo zbranih vse polno najrazličnejših ljudi: otroci so kriče ponujali limonado, ciganke so oblegale romarje s prerokovanji, berači so razkazovali pohabljenе ude in klicali z zateglim in pojočim glasom milost in blagoslov iz neba vsakemu, kdor jim kaj da. Vmes so se gnetli razni postopači,

žveplo. Seljaška vlada Stepana Radića ni hotela dovoliti in g. Pucelj ni hotel ali ni mogel izposlovati carine prostega uvoza galice, da bi jo mi vinogradniki ceneje dobili in si s tem zmanjšali izdatke. To si bomo dobro zapomnili. Demokrati so v vladi Narodnega bloka izposlovali zakon o kmetijskih kreditih. Sedanja vlada, ki vedno podarja, da je seljaška, v desetih mesecih ni storila ničesar, da bi se ta zakon izvedel in kmet prišel do potrebnega kredita po nizki obrestni meri na daljšo dobo. V davkih ni dosegla ta vlada nobenih olajšav. Obtožujemo sedanjo vlado, da vobče ni storila ničesar, kar bi storiti morala, da bi se pomagalo našemu kmetu in vinogradniku v teh težkih gospodarskih razmerah. To vlado podpira g. Pucelj, odnosno je sedaj celo minister, in to naj si dobro zapomnijo oni, ki so za g. Pucelja glasovali. Med našim ljudstvom vlada danes strahovito nezadovoljstvo. Naš kmet se zadoljuje in ako bo šlo tako naprej, bo kmalu postal tuj sluga in suženj na svoji rodni zemlji. Velečeni g. uredniki! Od časa do časa obiščem svoj rojstni kraj in srce me boli, da naš narod gospodarski tako propada. Zato sem zamočil pero, da Vam zakličem: Dragi rojaki, ne obupajte! Strnite se vsi v Samostojno demokratsko stranko, ki je že neštokrat pokazala, da je prava prijateljica naroda. Oklenite se te stranke in skrbite, da pride pri prihodnjih volitvah kot najmočnejša stranka v državni zbor, da zgradimo pravo demokratsko državo malega človeka-trpina, svobodnega državljana ter politično in gospodarsko naprednega kmetovalca, da pride enkrat po narodnem osvobojenju tudi socialno osvobojenje, to je: boljše, lažje in lepše življenje naroda. Zivela demokracija! To Vam kliče, dragi Boltenčani, Vaš rojak B. B.

HRASTNIK. V soboto ob pol osmih ter v nedeljo ob štirih in pol osmih bo nastopil v kinu v veseloigri «Paglavci» mali Jackie Coogan, eden najmanjših kinoigralcev. Navihaneu, ki napravi svojemu očetu nešteto porednosti, katere se pa iztečejo navadno vse dobro, se bo smejalo staro in mlado. Komur je za smeh, naj ne zamudi!

SENOVO PRI RAJHENBURGU. Dne 1. maja sta priredili Samostojna demokratska stranka Senovo in Orjuna Rajhenburg javen shod. Udeležba je bila zelo lepa, kar priča, da ljudje, po-

sebnost delavci, spregledujejo in spoznavajo, kje je resno delo. Le škoda, da naprošeni govorniki iz Ljubljane niso došli. — Delavski praznik smo proslavili na ta način najbolj dostojno in času ter razmeram potrebno, da se je ustanovila podružnica Narodno-strokovne zveze. Že prvi dan je pristopilo preko 60 članov. V odbor so bili izvoljeni možje, znani po svoji delavnosti in nesebičnosti, kar nam daje poročstvo, da bo ta strokovna organizacija napredovala in vršila svoje dolžnosti v dobro delavstva.

KLADJE. Da ne boste mislili, da smo pri nas še deset let za luno, se tudi mi enkrat oglasimo. Velikonočne praznike smo preživeli mirno in veselo. Kako pa tudi ne, saj si ti, preljuba «Domovina», priromala k nam vsa praznično oblečena, kakor se spodobi za take praznike. Prav bogata vsebina te je krasila. Pač lahko rečemo, da ga ni boljšega časopisa v Sloveniji, kakor si ti. Pri nas je mnogo duševno oslabilih ženic, ki pravijo: «Pa tusta brezverska «Domovina» per vas nerečuje, ka ne vojš, de sa fajmešter reki, de gdur bo «Domovinu» brav, ne bo nigder advize debiv.» Vidite, gospod urednik, kako so pri nas «brumne» ženice vnete za klerikalno politiko. Zraven pa se seveda udeležujejo tako rekoč pobožne in ponosne, češ: me ščitimo vero. Zanje bo veljal slovenski pregovor: «Kdor samega sebe povšuje, prazno glavo oznanjuje.» No, pa drugič kaj več.

DOBOVA PRI BREZICAH. Pri nas imamo kaplana, ki pri vsaki priliki udari po SDS. Vse mu pride prav pri blatenju demokratov, vsaka spletkarica mu je dobro došla, katero potem po svoje zavije. Ob praznikih je rekel, da ne spadajo v procesijo po najnovejši modi oblečene ženske. Nekoč je v cerkvi izjavil, da sta «Jutro» in «Domovina» brezverska lista ter ju morajo ljudje takoj odstraniti. Celo pri spovedi je spraševal ženske, kakšne časopise prebirajo, ter nagovarjal na naročilo «Bogoljuba», ki je naravnost smešno in bedasto otročje pisan. Toda tudi Dobovčani izpregledujejo. Politični voz SLS je v takšnem blatu, da ga vsi kaplani ne bodo več potegnili iz njega, pa makar še bolj zlorablja vero in cerkev v politične svrhe. — Žalostno je, da so v objemu s klerikalci tudi novo pečeni radičevci, bivši SKS. Hudujejo se, obrekujejo in se hodijo

bladi zaradi politične onemoglosti v Zagreb k Radičevemu osebnemu tajniku. — «Domovina» se je pri nas že zelo razširila. Ljudem ugaja, ker stvarno razmotriva razmere, ne pa kakor «Domoljub», ki obljublja vse, klerikalni poslanci pa ničesar ne napravijo. Disciplin SLS v Dobovi se krha in na terenu pridobiva SDS. Kljub ogromni Radičevi propagandi ob naši Sotli tudi ni več navdušenja za Radića, od katerega je mnogo kmetijskega ljudstva pričakovalo vse. Bridko razočaranje je spravilo mnoge radičevce v politično rezervo. Ljudje uvidevajo, da sta jih dr. Korošec in Radić od leta 1918. do danes samo hranila s praznimi besedami, od česar pa naš kmet in delavec ne moreta živeti.

DRAMLJE. Dovolite, da mi Drameljčani izpregovorimo še kako besedico v naši ljubi «Domovini». V soboto 24. aprila smo si pod vodstvom g. Zabkarja ustanovili krajevno organizacijo SDS. Pristopilo je k organizaciji čez 40 članov, a še vedno pristopajo novi. Za predsednika je bil izvoljen g. Štefan Jager, posestnik v Šentilju, za podpredsednika pa g. Florijan Golčman, posestnik v Lazah. — Tukajšnja šolska mladina nam je pod vodstvom gospodičen učiteljic 2. maja priredila dobrouspelo štiridejansko igro «Popelko». Igralci so dobro rešili svoje vloge, če se upoštevajo njihov prvi nastop, le pri Popelki bi pri razočaranjih bilo treba pokazati večjega presenečenja. Iskreno častitamo učiteljicam, se pristrčno zahvalimo za njihov trud in želimo, da bi nas še večkrat razveselile s kako prireditvijo. Na željo občinstva se bo igra ponovila v nedeljo 9. t. m. Pričakujemo obilne udeležbe. Drameljčan.

SOSTANJ. Tukajšnja krajevna organizacija SDS ima odslej naprej vsak četrtek ob 8. zvečer v Sokolskem domu prijateljski sestanek. Ta četrtek je priredila Pribečičev večer.

ŠMARJE PRI JELSAH. G. Ivan Seligo nam sporoča, da niso upravičeni napadi na njega glede dostavljanja «Domovine» in da je vedno v redu vršil svojo službo, ki jo opravlja že 11 let pri tej pošti.

CVETKOVC PRI VELIKI NEDELJI. Dne 16. t. m. smo na zadnji poti spremili na pokopališče k Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji 30letne-

ki so hoteli izrabiti ugodno priliko ter čim preje in čim temeljiteje izprazniti romarske žepe. Tudi onih bitij iz Trsta, z Reke in iz Gorice same ni manjkalo, ki ponujajo svoje veneče sladkosti. Te so posebno pazile na prav mlade fantiče in jih na razne načine skušale zmamiti k sebi.

V lahkih, prosojnih poletnih oblačilih so se vrtele med množico in vsak hip je katera jela omedlevati in prositi pomoči. Kako ne bi pristopil fant in usmiljeno ne ponudil pomoči ubogemu gosposkemu dekletu?! Kakor hitro pa je storil to, je bil že v mreži. Oči, ki so se v navidezni slabosti trudno in polagoma odpirale in zapirale, so vabile tako poželjivo, da je morala v zdravem, mladem telesu vzvalovati kri. In kar samo se je zgodilo, da je fant prišel z lepo tujko v samoto in jel omagovati v njenih mrežah.

Poleg teh je bilo tudi dovolj branjev in branjevcev z odpustki: podobice, svetinjice, mašne knjižice, razglednice, rožni venci, križci in cela vrsta takih drobnarij je bilo romarjem na ponudbo.

Največja gneča pa je vladala ob vznožju pri studencu, ki je slovel kot čudodelen. Ljudje so se prerivali in si izmivali oči, ude, obraze, brozgali in cepetali, da je marsikdo prišel prav pošteno razpraskan s tega kraja.

Andrej in Julka sta nekaj časa opazovala to vrvenje.

«Ali se pojdeš umivat?» je rekla Julka. Andrej je odkimal.

«Danes pa že ne! Poglej, voda se kar gosti, tako je umazana!»

«Tudi meni se stedi —» je rekla Julka. Povedati je hotela še nekaj, toda v tem trenutku ji je zmanjkalo besede; kajti v gneči je zagledala — Milana. (Dalje prih.)

Dr. Ivan Lah:

Kako sem rekviriral

(Iz Knjige spominov.)

(Konec.)

Zjutraj sem se odpeljal z vlakom na Bistrico in se mi je zdelo, da sem v Vižmarjih pod Šmarno goro. V gostilnah je bilo mnogo vojakov. Ustavil sem se pri Kozaku, kjer me je spoznal gospodar, češ, da je tudi njegov sin študiral v Pragi in da je zvedel, kako imeniten komendant rekvirira na Osičku. Boga mi, že daleč je segla moja slava. Okrepčal sem se z dobrim zajtrkom in krenil na goro. Sneg je ležal visoko in le ozka gaz je vodila navzgor. Pot se je vila po gozdu. Nikjer ni bilo žive duše. Končno zagledam pred seboj dva vojaka. Bila sta ruska ujetnika. Pozdravili smo se. Delala sta tu v kamenolomu in sta šla v Bistrico. Razvil se je pogovor: «Kdaj bo konec? Kaj pravite?» vpraša prvi.

«Bog vé. Morda kmalu.»

«E, ne bo, Nemci bodo zmagali,» je rekel drugi, ki je bil Ukrajinec.

Nismo se razumeli. Bila sta tako polna strahu pred «Germanci», da sta zmajevala z glavami, ko sem lina razlagal, kako sodimo o tem mi

Odšel sem naprej in kmalu dospel na vrh. Pred mojim očmi je ležala široka, lepa, zasnežena Hana in daleč naokoli je bila sama ravnina z redkimi vasmi in bogatimi hišami. Na vrhu stoji lepa cerkev, ki so jo sezidali jezuiti. Pozna se, da je tu božja pot, kamor prihajajo romarji iz bližnjih in daljnjih krajev. Za vratmi je bila slika, ki je kazala, da je sam cesar obiskal to svetišče... Pred cerkvijo je velika gostilna s saloni, z mizami in klopmi — vse kakor pri nas. Gostilničar je tožil o slabih časih. Poleti je bilo v mirnih časih tu mnogo izletnikov. Mnogokrat je zmanjkalo prostora.

«Le pogledite, kako lepe salone imamo. A zdaj po zimi ni zakurjeno.» Odprl je salon, ki je bil poslikan z raznimi pokrajinskimi slikami, in sredi njih je bila slika — našega Bleda.

In spet se je začel razgovor o domovini, o gorah, o Bledu, o vojni...

Bilo je že skoro poldne, ko sem se vračal. Dan je bil lep, zimskosolnčen. Zato se mi je zljubilo iti peš. Bil sem kmalu pod goro in potem sem hodil po cestah in potih naravnost proti Osičku. Premišljal sem o Hostinu in njegovi zgodovini. In o vseh teh čudnih starih in novih časih. In o bodočnosti. Saj je rekel gostilničar na Hostinu, da bi rad enkrat videl Bled in prav resno je verjel, da se bomo videli tam po vojni. Tako sem prišel po lepi cesti na Prikaz, kjer se je že od daleč videla železniška postaja. Prikaz je mala vas. Ko grem tako zadovoljno po vasi, zaslišim vesel smeh in krik. Iz neke hiše prihiiti troje deklet:

ga posestnikovega sina g. Alojza Ozmeča. Spreved je vodil župnik g. Peter Zadravec. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Od blizu in daleč so prišli prijatelji in znanci pokojnika, ki je bil splošno priljubljen ter spoštovan. Takega pogreba menda še ni bilo pri Sv. Lenartu. Ker je bil pokojnik tajnik tukajšnjega gasilnega društva, so tovariši gasilci ob strani rakve korakali od hiše žalosti v špalirju. Sosedna tovariška godba iz Trgoviča mu je do groba svirala zadnjo potnico. Pri odprtem grobu je g. župnik govoril tako ganljivo, da je marsikomu pritekla solza. Nato se je od pokojnega tovariša v imenu gasilcev poslovil načelnik g. Petek. Blagemu pokojniku sveti večna luč, žalujočim pokojnikovim sorodnikom naše iskreno sožalje!

SLOVENSKE GORICE. Pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah si nameravajo klerikaleci postaviti svoj društveni dom in so v to svrhu priredili efektno loterijo. Do sem bi bila stvar popolnoma v redu, toda klerikalna gospoda vsiljuje srečke tudi naprednjakom, ki jih pridno kupujejo, ker so mnjenja, da gre za stavbo naprednega društvenega doma, kajti srečke imajo napis »Loterija v korist Društvenega doma pri Sv. Antonu v Slov. gor.», kar marsikoga zmoti. Da laže varajo javnost, so klerikaleci kratkomalo svojo firmo zatajili. Obljublajo celo, da bodo izid žrebanja razglasili po časopisih. Ali morda tudi v »Domovini«?

SV. TROJICA V SLOVENSKEH GORICAH. Prav prijeten popoldan smo preživeli v nedeljo 2. t. m. v bližnji Negovi, kamor je napravila naša Čitalnica skupno s Sokolom Lenart-Trojica in lenartskim gasilnim društvom svoj prvi letošnji izlet. Čitalniški tamburaški zbor je zasviral nekaj prav mičnih komadov, zadonele so lepe jugoslovenske pesmi in Sokoli, Sokolice ter Sokolici so nastopili s precej težavnimi, a dobro uspelimi prostimi vajami. Vsi kar najbolj zadovoljni smo se vračali ob zvokih trojiške godbe domov z željo, da bi nam naša društva prav kmalu nudila zopet enako zabavo. — V nedeljo 25. aprila je priredila naša Čitalnica dogovorno s krajevno organizacijo Samostojne demokratske stranke potom Zveze kulturnih društev predavanje iz sadjarstva. Predaval je priznani strokovnjak nadučitelj g. Josip Klemenčič iz Pobrežja. Udeležba je bila prav dobra. Vidimo, da imata naša Čital-

nica in krajevna organizacija Samostojne demokratske stranke zmisel za naše kmečke potrebe. Hvala jima, posebno pa še gosp. predavatelju!

SV. LENART V SLOVENSKEH GORICAH. Dovolite, da se tudi mi oglasimo v »Domovini« ter spregovorimo nekaj besed o napredku naše župnije. Najprej naj povemo, da naše nade polno orlovsko društvo šteje prav malo članov ter članic, zaradi česar mu bo menda že skoro odzvonilo. — Strašno ogorčenje je nastalo med klerikaleci, ko je vrl podjetnik od Sv. Trojice postavil v našem Sokolskem domu kino-aparat, da bi tako naše ljudstvo našlo ceneno in pošteno zabavo. Kakor nad godbo in plesom se seveda zgražajo tudi nad kinematografom, ki pa ne nudi samo zabave, nego tudi pouk. — Naročniki »Domovine« se pri nas množe kakor gobe po dežju. Naročujejo se nanjo resni možje in poštena mladina. Vsi pravijo, da je to najzanimivejši list v Sloveniji. Pozdravljeni vsi naročniki »Domovine«, zlasti zavedni mladeniči in pogumna dekleta. Naše geslo bodi: V ljubezni je moč, v napredni slogi je zmaga! — Naročnik.

ORMOŽ. Zadnje poročilo o okrajni obrtni gospodarski razstavi v Ormožu popravljamo v toliko, da se je spored razstave spremenil in končno določil na naslednje dneve: obrtna od 8. do 15. avgusta, konjska 8. avgusta od pol 12. do 18. ure, govedo, svinje in perutnina 9. avgusta od 10. do 18. ure ter vinska razstava 10. avgusta od 10. do 20. ure. Vabimo vse, ki se za gornje panoge našega gospodarstva zanimajo, da pohitijo v navedenih dnevih v divne ljutomerske gorice, da poleg rujnega vinca vidijo tudi produkte drugih gospodarskih panog ormoško-ljutomerskega okraja.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Tukaj se je poročil posestnikov sin g. Franc Plohl iz Sejancev z gospodično Terezijo Stihovo iz Lahoncev. Bilo srečno!

MORAVCI PRI MALI NEDELJI. Tukajšnji posestniki niso prav nič zadovoljni z licenciranim plemenskim bikom, ki se preveč uporablja za kmetijska dela in zaradi tega ne more služiti svojemu namenu, kajti v naši nemali občini je živinoreja precej razvita. Tu je treba napraviti nekoliko reda, da ne bo naša živinoreja začela propadati.

MALA NEDELJA. Turki še ostanejo pri Mali Nedelji in nastopijo zadnjikrat na Križevu 13. maja ob pol 4. uri v ljudski igri iz turških časov »Miklova Zala«. Med odmori svira godba na pihala. Ne zamudite in pridite na Križevu popoldne vsi v Društveni dom k Mali Nedelji. Sosednja društva vabimo, da si ogledajo to vprizoritev.

SV. BARBARA V HALOZAH. V zadnjem dopisu pod tem naslovom je tiskovna pomota pokvarila smisel. Prvi stavek se je glasil: Krajni šolski svet opozarja itd. Pravilno pa bi moralo biti: Krajni šolski svet se opozarja itd. Toliko v pojasnilo, ker bi mogel sicer kdo misliti, da smo prejeli dotični dopis od krajnega šolskega sveta, kar seveda ne odgovarja resnici. — Kakor nam poročajo, je v omenjenem dopisu, ki vsebuje dve notici, v obeh primerih mišljena ena in ista oseba. Osebi, ki naj bi bila z dopisom mišljena, se je zgodila krivica. Dotična oseba ni klerikalnega mišljenja in tudi ni povzročila kakšnih sporov.

ZGORNJA SV. KUNGOTA. V »Kmetiskem Listu« od 31. marca je izšlo neko poročilo o občenem zboru našega gasilnega društva, ki je popolnoma neresnično. Resnica je, da se je v društvu delalo dosedaj popolnoma nepristransko in da so združeni nemškutarji in klerikaleci hoteli na zadnjem občenem zboru društvu udariti strankarski pečat. Glavno vlogo pri tem je imel neki možak, v katerega rodbini se še danes govori dosledno nemško in ki je ves čas do občnega zbora bil nasprotnik gasilnega društva.

STARA CESTA. Naša mladina bo v nedeljo 9. maja uprizorila v gostilni Vrabl veseloigro v treh dejanjih »Moč uniforme«. Vabimo k obilni udeležbi.

ZBIGOVCI. Na zadevni dopis v našem listu smo prejeli naslednje pojasnilo: Občinski odborniki naše občine niso samo klerikalni, temveč obstojijo iz pristašev raznih političnih strank, kakor klerikalne, samostojne kmetijske in demokratske, ter so pri občinski javni seji na podlagi temeljitih dokazov ugotovili, da ni krajevne potrebe za novo zaprošeno krajevno pravico za restavracijo. Občani tudi niso za to, da se g. Alojziju Svetcu dá gostilna, temveč so le nekateri prebivalci na zahtevo g. Svetca podpisali nekaj, kar ni znano. G. Alojziju Svetcu tudi ni imel več let vinotoča, temveč samo enkrat, pozneje pa je v

»Pojdite k nam na buhte! Čakali smo vas.«

»Kaj? Kdo?«

»Saj ste z Osička.«

»Seveda sem.«

»Poslali smo po vas, pa so rekli, da ste na Hostinu.«

Kdo bi se branil! Hajdi v hišo. Okoli mize sedi gruča lepih brhkih deklet, na mizi pa ogromna skleda z buhtami. Gospodinja se klanja z vso zgovornostjo, dekleta se smejejo in domača hčerka se ne more nadejati tej sreči, da nistem šel za vasjo, ampak naravnost skozi vas in tako srečno prišel njim v roke. Preden sem odložil bajonet in suknjo, je stal na mizi že bokal vina in vrle Moravanke so vse obenem rinile skledo pred mene: »Vzemite buhte, so prav dobre.«

Dobre! Kdo bi dvomil! Moravanke so znane dobre gospodinje. Po triurni hoji se bo pač prileglo. Res, buhte so bile božanske. Seveda, navadno se sne par kosov in je dovolj. A zdaj... eno, dve, tri, štiri... Boga mi, ne mislite, dekleta, da je avstrijski vojak res tako lačen! Prvi dan, ko je prišel z Dunaja, pač, ampak zdaj že štiri dni jemo in pijemo na Osičku. Kdo bi se ubranil tem prijaznim obrazom!

»Se, še, še...«

»O, nikar, ne morem več.«

»Pa pijte.«

Med tem je prilezel od nekod v sobo deček s harmoniko.

Za njim je prišlo še par fantov, ki so prej boječe gledali od zunaj in začel se je ples. Gospodinja je skrbela za vino in čaj,

buht je bilo na mizi vedno več, pred hišo pa se je zbrala vsa vas...

Bila je že noč, ko sem se vračal domov. Drugi dan smo nadaljevali svoje delo. Ko sem popoldne prišel v gostilno, sem videl v kotu nekaj vreč žita: to je bilo vse, kar smo do sedaj nabrali. Res je bilo malo videti. Gostilničar je bil mnjenja, da bo kmalu še ena, pa strožja rekvizicija. Naše delo je bilo končano. Še jutri in potem moramo oditi. Kam? Na Dunaj? Na fronto? Kdo vé. Odšel sem k Mihalkovim, kjer sem našel par svojih vojakov pred hišo.

»Veste kaj,« je rekla mati Mihalkova, »drv nimamo pri nas. Vsi gozdovi tod okoli so last olomuškega nadškofa. Kaj ko bi šli zvečer z vozom po drva?...«

»Kam?«

»V škofovske gozdove.«

»Kdo bo sekal?«

»So že nasekana. Ako greste vi kot vojaki, ne bo nihče ničesar rekel.«

Torej se to. Zdaj naj gremo v škofovske gozdove rekvirirat drva. Dobro. Pojdemo!

Hlapec je zapregel dva močna žrebca in sedli smo na velik voz. Vozili smo se po široki cesti proti gozdovom. Med tem je že padal mrak. Zavili smo v gozd in smo videli na kupih mnogo posekanega lesa. Naložili smo poln voz in smo se ob devetih srečno vrnili domov. Pili smo topel čaj s slivovko in stari Mihalek je bil zelo zadovoljen. Skoro žal mu je bilo, da bomo tako kmalu odšli. Sedeli smo dolgo pri peči in Anička je pridno nalivala čaj. Kaj hočemo? To je vojaško življenje.

Danes tukaj, jutri tam, drugi kraj, druga mesta...

pravi naš Stritar, samo to je škoda, da se ne more ta pesem nadaljevati:

Če mi včasih ni, pa drugam urno me popelje cesta.

Kajti na Osičku nam je prav všeč in bi si nič ne želeli drugam. Celo oba Nemca bi najraje kar tu ostala, čeprav se ne razumeta z ljudmi, saj se tam na fronti tudi ne bosta razumela z Rusi, če tja prideta.

Prešeren pravi, da

soldat živi kar tje v en dan, saj cesar dá pol hleba in kar je treba.

Tudi tu je bil samo prvi verz resničen, kajti vedeli smo, da ne bo, ko odidemo od tod, ne pol hleba, ne, kar je treba.

Tako so naš obhajale žalostne misli in razveselili nas ni mogla niti Anička, ko nam je očitala, da je v nedeljo nismo povabili na ples. Obljubiti smo ji morali, da pojdemo jutri zvečer za slovo k sosedu, kjer imajo harmoniko...

In tako se je zgodilo. Ves dan smo se poslavljali in obiskovali naše znanke, zvečer pa smo se sešli na večerji pri Mihalkovih.

»Kar vzemite Aničko s seboj,« je rekla mati Mihalkova, »jaz bom za vami prišla. Moram vam še narezati kaj za na pot...«

Ob lepem zimskem zvezdnatem večeru smo šli za vrtovi v slabo razsvetljeno hišo, kajti dobrega petroleja v tistih časih ni bilo. Nekaj žensk je čepelo v kuhinji pri ognjišču.

hiši št. 28 imel njegov sin g. Adalbert Svetec trgovino z vinom. Ta napis se še sedaj nahaja. Tudi nisem jaz sam gostilničar, da bi se mogoče bal konkurence. — Puhar Alojzij, župan.

BAKOVCI. Tukajšnje gasilno društvo je 25. in 26. aprila t. l. priredilo pod vodstvom nadučitelja g. Milana Deškoviča žaloigro „Izgubljeni sin“. Posamezne vloge so bile zelo dobro razdeljene. Zanimivo je pri tej igri, da so nastopili kot igralci po večini nad 40 let stari možje, ki še do sedaj niso nikdar bili na odru. Splošno so vsi igralci svojo nalogo dobro rešili. Posebno priznanje pa se mora izreči gg. Janezu Horvatu, Imreju Rajnerju in Jožefu Bertalanu. Zahvaljujemo se vsem igralcem in našemu vrlemu nadučitelju za njihov trud in upamo, da bodo kmalu spet nastopili z novo igro. — Naša krajevna organizacija Samostojne demokratske stranke se zelo dobro razvija. Do sedaj imamo že 57 članov. Prepričani smo, da bodo v kratkem pristopili še novi člani. Pred enim letom smo imeli v naši vasi en izvod „Domovine“, danes pa jih imamo že 14. „Domovino“ vsi radi čitamo. Vsakdo, ki čita „Domovino“, se prepriča, da ona ni proti veri in da jo Kleklove „Novine“ le iz hudobije imenujejo brezverski list. Vsem Bakovčanom kličemo: Naročite si „Domovino“, pristopite k organizaciji Samostojne demokratske stranke, ki se edina pošteno in odkrito bori za kmetijske in delavske interese!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

SHUŠSANJE ŽIVINE POZIMI.

Značilno za naše živinorejske razmere je, da nam živina pozimi redno shušja in da je treba na spomlad precej časa, da se nam zopet popravi. Pozimi hujša, poleti se pa popravlja! To kaže, da smo v naši živinoreji vendarle še daleč zadaj. Pri tako neenaki reji nam vsa reja trpi. Poglejmo si katerokoli vrsto govedi in v kakršnikoli starosti, povsod vidimo isto sliko. Mlada goved je

koncem zime shuššana in kosmata in ravno tako mršave in malo molzne so krave. Vse to hujšanje gre pri mladi govedi na škodo rasti in telesnega razvoja, pri kravah pa na rovaš mlečnosti in bodočega zaroda. Jasno je, da pri tako neenakomerni reji ne pridemo naprej. Kar pridobi žival dobrega v poletnem času, gre zopet v zgubo pozimi. Tako se pridobljene moči zapravljajo. Z zimskim hujšanjem, ki se pri nas redno ponavlja po govejih hlevih, zdaj v večji zdaj v manjši meri, ne more naša živina v svojih telesnih in drugih lastnostih tako napredovati, kakor napreduje po drugih krajih.

Vsemu temu je pa krivo pomanjkanje potrebne in tečne krme. Če živi naša goved v poletnem času ob sočni in tečni zeleni krmi in paši, ne more v tem rejnem stanju ostati pozimi, če ji dajemo v glavnem največ slame. Med zeleno krmo in slamo je vendarle prevelika razlika! In pri nas je še zmeraj vse preveč takih hlevov, kjer igra slama glavno vlogo. Dokler se pri nas v tem pogledu ne obrne na bolje in dokler ne pride živina v zimskem času tudi pri nas do boljše krme in take krme, ki bo odgovarjala dobri poletni krmi, toliko časa je zastoj misliti, da bi dosegli boljše uspehe, in dajmo živino še tako skrbno odbirati za plemel!

Kdor hoče lepo živino in dober užitek od nje, mora gledati, da mu živina v zimskem času ne strda in ne trpi pomanjkanja! Zimsko in poletno krmljenje mora biti uravnoveseno. Tako daleč moramo priti v pridelovanju potrebne zimske krme. Slama je sicer važna krma v naših krajih, toda vedno le kot pomožna krma, ne pa kot glavna krma, kakor se pri nas godi.

Skrbimo v bodoče, da preneha tudi pri nas tako imenovana repata živina, namreč goved, ki jo je treba za rep vleči, da nam sploh vstane. Take razmere pri živinoreji morajo tudi pri nas ponehati!

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Cene brez posebnih sprememb, vendar še vedno nagibajo k nazadovanju. Na novosadski

blagovni borzi so bile zadnje dni za 100 kg na debelo naslednje cene: pšenica 297-50 do 302-50 Din, oves 180 Din, turščica 130 do 135 Din.

ŽIVINA. Enako je s cenami živine, ki se prav slabo drže. Na zagrebškem sejmu so se prodajali za kilogram žive teže: voli 8 do 11 Din, krave 4 do 10 Din, teleta 8 do 10 Din, svinje, hrvatske, mesne 11 do 12-50 Din, pitane 13 do 14 Din, sremske 15 do 15-50 Din po kakovosti.

Kratke vesti

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 5. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 800-75 do 804-75 Din, 100 nemških zlatih mark za 1350-07 do 1354-07 Din, 100 italijanskih lir za 226-79 do 227-99 Din, 100 madžarskih kron za blizu 8 par, 1 dolar za 56-54 do 56-84 Din, 100 češkoslovaških kron za 167-75 do 168-75 Din, 100 švicarskih frankov za 1095-74 do 1099-74 Din.

— **Prijavni rok za udeležbo na letošnjem velesejmu v Ljubljani** poteče 10. t. m. Po tem roku došle prijavnice se bodo upoštevale samo še po možnosti razpoložljivega prostora. Zato naj vsaka tvrdka, ki hoče imeti na velesejmu ugoden prostor, nemudoma pošlje svojo prijavnico na urad Ljubljanskega velesejma.

— **Živinska razstava v Novem mestu** se bo vršila 30. maja t. l. od 9. ure zjutraj do 16. ure popoldne. K razstavi bodo pripuščene: 1.) enobarvne (sive, pšenične in rjave) krave in telice, breje ali s teleti, enobarvni bikli od enega leta naprej (biki, krave in telice, ki vozijo, naj se naprežejo); 2.) žrebeci od enega leta naprej, toplo- in mrzlokrvni, kobile od treh let naprej, toplo- in mrzlokrvne, breje ali z žrebeti, mlade enoletne in dvoletne kobilice; 3.) merjaseci od tri četrt leta naprej (požlahtnjenih pasem); svinje, breje ali s praseta. — Kmetovalci, poslužite se prilike, razstavite svoje lepe živali. Zato naj se vsakdo, ki misli kako žival razstaviti, obvezno prihlasi do 15. maja t. l. pri podružnici Kmetijske družbe v Novem mestu. Kdor se do tega časa ne prihlasi, ne bo pripuščten k razstavi. Lepe živali bodo dobile primerne nagrade. Za bolj

Domači sin, kakih šestnajst let star, je sedel pri peči, v veži je stalo nekaj fantov in deklet.

In začela se je gostija.

«Kaj bo, kaj bo, Ježeš, Marija, post je,» je rekla domača gospodinja, «ni prav, da boste plesali.»

«To bo zdaj majhen greh proti temu, kar se godi po svetu,» smo rekli in fant je udaril tisto znano češko:

Má roztomilá Maruško...

Hiša se je napolnila, prišla je menda vsa vas. Ženske so v kuhinji cvrle in pekle in jed za jedjo se je vrstila na mizi. Plesalo je vse. Kaj bi ne, saj je bila rekvizicija srečno končana. Še celo stare matere so se ob polnoči nekako razvile in so trdile, da so bile v mladih letih dobre plesalke. Seveda nismo imeli zanje dosti časa, edino moj nerodni Nemec, ki se ga je že nekoliko nalezal, je šel malo z njimi poskusit, pa je šlo slabo; seveda je bil kriv nerodni Nemec, ne one, ki so se sukale tako brhko in mladostno, da bi jim človek res privoščil en ples, ko bi ne bilo Aničke, ki je bila neugnana in je plesala lahkotno kot irtavka. Tako veselega večera menda že ni bilo na Osičku, odkar je bila vojna, in celo stari očanci so sedeli čez polnoč; ko so odhajali, so nam podajali svoje krepke roke in rekli:

«Le še ostanite in dobro se imejte! Ženske, le še kuhajte!»

Ženske so kuhale, miza je bila polna vina in jedi, a mi smo pili in plesali.

Ura je bila že tri, ko smo odhajali. Ker je mati Mihalkova odšla že prej in mi izročila Aničko v varstvo, sem jo moral spremiti domov. Noč je bila temna in hladna, Anička se je zavijala v ruto, da bi se ne pre-

hladila, za nama pa se je opotekal nerodni Nemec in pel neko svojo pesem.

«Lahko noč, Anička!»

Drugi dan dopoldne smo se odpeljali v Holešov. S seboj smo nosili nabasano polne torbe slanine, klobas, masla, kruha in drugih zakladov, ki so jih nam prinesle gospodinje. Mati Mihalkova so mi pripravili še poseben paket. Zdaj smo šele razumeli, zakaj nismo smeli vzeti nahrbtnikov s seboj: zato, ker bi bili v njih več zase odnesli, nego smo narekvirirali za državo. Še na postajo so prišle ženske za nami — samo župan se je pri slovesu nekam resno držal. Je že vedel, zakaj. Mi pa smo odhajali v veseli zavesti, da smo v polni meri izpolnili svojo dolžnost.

Holešov je bil poln vojaštva. Bilo je kot ob manevrih. Od vseh strani so se vračale patrulje, po štiri, pet, deset mož. Vsi so nosili bogate darove s seboj. Zbirali smo se v nekem društvenem domu, kjer je stal oder, smo odlagali, kar smo prinesli s seboj, in skrbno pazili, da nam kdo ne ukrade. Vsak je pripovedoval svoje zgodbe: eden bi se bil skoro oženil. Izročili smo svoje zaklade v varstvo tovarišem in smo se razkropili po mestu. Saj smo dobili celo svoj dnevni zaslužek in še nekaj pridatka po vrhu. Kaj čuda, da so se vojaki v dveh gostilnah stopili. Mi pa smo našli narodno gostilno, kjer smo s Čehi krepko napivali na našo zmago.

Zato je ob petih zapela trobenta in množice vojakov so se vsipale na kolodvor, kjer je že stal naš dolgi vlak.

«Še ena taka rekvizicija, pa bo revolucija,» je rekel narednik, ki je sedel dobro obložen s paketi, proti meni. Bil je Čeh. Prej je bil oficir, a v Roverettu je bil degradiran in odposlan v naš polk

Po vlaku se je razlegalo veselo petje. Tudi naš feldwebel je pel svojo pesem o elegantnem kavalirju. Vsak se je leno pomikal v noč. Kobilice so se vračale s svoje enotedenske paše. Vsak je premišljal o tem, za koliko časa mu bo zadoščala zaloga, ki jo je nosil s seboj. Koliko bodo na Dunaj pripeljali rekviriranega žita, kdo bi se menil za to!

«In sedaj pride fronta,» je rekel češki narednik, preden je zaspal. Bili smo tako zadovoljni in siti vsega dobrega, da njegova opazka niti ni motila našega mirnega spanja.

Ponosno smo marširali s kolodvora po dunajskih ulicah s svojimi zalogami. Dunajčani so obstajali in gledali. Ko bi vedeli, kaj vse nosimo s seboj!...

Obstali smo pred barakami in komaj čakali, da pride povelje za razhod. Toda častniki so se sumljivo obotavljali. Končno smo dobili ukaz: pobrati svoje stvari in nastop...

Poslali so nas torej, da se okrepčamo pred odhodom — na fronto. Pol ure nato smo že marširali na kraj, kjer so se formirale dunajske marškompanije. Kakor volkovi so planili na nas vojaki, ki so gladovali v tej starodavni kasarni. Tudi Krsek je bil tu. Kruha, ki sem mu ga poslal, seveda ni dobil. Po dolgem času se je prvič najedel do sitega. Izročil sem mu svoje stvari in sem se z velikim trudom splazil iz kasarne, da sem šel v kavarno jemati slovo od znancev in prijateljev. Lepe osiške spomine je zagrnil šum gladujočega velikega mesta in od vseh strani odmevajoči klic: Na fronto! Na fronto!

S trpkimi mislimi smo uživali narekvirirane osiške darove.

oddaljene živali bodo preskrbljeni hlevi in tudi krma. Kmetijski strokovnjaki Slovenije, ki se za razstavo zanimajo, se vabijo, da jo посетijo. Na razstavo bo povabljen ministrstvo za kmetijstvo in vode v Beogradu.

BELEŽKE

+ Spoštuj zapovedane praznike! Klerikalci se vedno sklicujejo na razne cerkvene zapovedi, kadar gre za druge ljudi, kadar pa gre za njihove koristi, so jim cerkvene zapovedi zelo malo mar. Ena glavnih cerkvenih zapovedi je spoštovanje zapovedanih praznikov. V Ljubljani pa se je zadnje čase dogodilo, da so v škofski tiskarni ponovno delali na zapovedane cerkvene praznike in celo na nedeljo, četudi ni bilo nobene nevarnosti, da bi «Slovenca» ali pa «Domoljuba» toča pobila, kakor grozi ponekod po deželi ta nevarnost tistim «brezvercem», ki čitajo «Domovino». Seveda, kadar gre za ckšefts, takrat tudi v škofski tiskarni lahko kršijo cerkvene zapovedi! Pri klerikalcih je pač v veljavi dvojna mera; pezdri vidijo v očesu svojega bližnjega, bruna v lastnem očesu pa ne vidijo. Toda taka dvojna vaga v nebesa ne pomaga!

+ Naši radičevci in SKS. Z deželo nam pišejo: Dne 18. t. m. so imeli radičevci v Ptuj nekak sestanek, na katerem so sklenili, da bodo samostojnežje vrgli iz svoje družbe. Vprašal sem radičevskega agitatorja, ali je Radić še republikanec, pa se mi je odrezal: «Radić je bil, je in ostane republikanec, danes še hujši kakor prej, to vemo mi.» Predsednik radičevske srezke organizacije v Ptuj mi je nedavno dejal, da ne prizna zveze s samostojnežji, ker to ne bi pri volitvah ničesar neslo. Če bi se štajerski republikanci s kom vezali, se morajo po njegovem mnenju s klerikalci.

+ Novi radikalski veljaki. Iz Marenberga nam poročajo: Naši bivši pristaši NSS so se čez noč prelevili v zagrizene radikale in so si napravili radikalsko organizacijo. Vemo dobro, kakšne cilje pri tem zasledujejo ljudje, ki so še pred kratkim bljuvali ogenj in žveplo na radikalsko stranko. Vodstvo radikalske stranke je brez dvoma lahko ponosno na to najnovejšo pridobitev ljudi, ki so se pridružili cel vrsti drugih, že v njenih vrstah združenih ljudi, ki iščejo le osebne koristi.

DOMAČE NOVOSTI

* Prvi maj — delavski praznik se je proslavil v vsej naši državi mirno in dostojno. Delo je le mestoma počivalo. Tudi v drugih državah je bil prvi maj precej miren. Ponoviti moramo samo, da je bila pri nas zabrana političnih manifestacij popolnoma neumestna. Kakor smo dobili poročila, je naše napredno delavstvo izrabilo ta dan večinoma za daljše izlete, deloma pa tudi za manjše sestanke, na katerih so govorniki obrazložili pomen delavskega praznika kot dneva za izjavljanje in naglašanje časovnih zahtev delovnega ljudstva.

* Dopisnikom. Načelo vsakega dopisnika bodi: Kratko in jedrnat ter brez nepotrebnih besed. Ako dopisnik brez potrebe in o malenkostnih zadevah obsežno piše, samo nam napravljaja mnogo posla, ker moramo spričo pomanjkanja prostora nepotrebno izločiti in črtati. Pišite torej kratko, jasno, s črnilom ali zelo temnim svinčnikom ter le na eni strani. Malenkostnih osebnosti tudi nikar ne vlačite v javnost, ker imamo strog tiskovni zakon. Končno pa še prosimo, naj nam dopisniki spričo vsega gori navedenega oprostijo, če moramo pogostokrat in obilno črtati.

* Ali ste že vsi vrnili dopisnice z novimi naročniki? Kdor se tega ni storil, naj se požuri! Opozarjamo naše čitatelje, da pripravljamo za bliskoviti zopet večje število z zelo zanimivo vse-

bino. Povejte onim, ki še niso «Domovinarji», naj ne odlašajo s pristopitvijo v naš krog, da bodo lahko še dobili bliskovito število.

* Kralj pride na Bled. Kakor poročajo listi, bo odpotoval kralj Aleksander iz Beograda na Bled že 15. t. m. ter ostal v Sloveniji čez vse poletje.

* Ureditev našega vojnega dolga Zedinjenim državam. Te dni je predsednik Zedinjenih držav podpisal dogovor glede ureditve naših vojnih dolgov Zedinjenim državam. Naš vojni dolg Zedinjenim državam znaša 51 milijonov dolarjev, to je okoli 3 milijarde dinarjev. Vrniti bomo morali ta dolg v 62 letih, in sicer bomo v prvih petih letih vračali po 200.000 dolarjev letno. Potem se bodo letni obroki povišali in bodo v zadnjih 50 letih znašali po 375.000 dolarjev letno. Spočetka obresti ne bo treba plačevati, potem bodo prav majhne in se bodo polagoma zvišale do 3 in pol odstotka. Ta dogovor, ki je za nas zelo ugoden, še mora biti sprejet od ameriškega kongresa (parlament).

* Naša vojska na sokolskem zletu v Pragi. Kakor poročajo iz Beograda, je ministrstvo vojske in mornarice ukrenilo, da se naši vojski omogoči udeležba na osmem vsesokolskem zletu v Pragi. Poseben oddelek mornarice bo na vsesokolskem zletu izvajal krasne vaje z vesli. Na zletu bo tudi vojska akademija zastopana po 50 gojencih-Sokolih, ostali oddelki odpošljejo v Prago 150 vojakov. Naši vojaki ostanejo v Pragi teden dni.

* Dve novi krajevni organizaciji SDS v srezu Ptuj. Dne 28. aprila t. l. je ob navzočnosti narodnega poslanca g. dr. Pivka bila ustanovljena krajevna organizacija za občini Prvenci in Borovci s sedežem v Prvenih, ki jo vodi kot predsednik posestnik g. Franc Zemljarič. K organizaciji je pristopilo 21 članov. — Dne 29. aprila je bil ustanovljen občni zbor krajevne organizacije SDS za občino Sv. Marko. Zborovanja se je udeležilo 66 posestnikov, izmed katerih je izjavilo nad polovico, namreč 36 mož, svoj pristop. Predsednik te organizacije je posestnik g. Pavel Pivko v Novi vasi, brat narodnega poslanca. — Tekom letošnjega poletja se bodo osnovali v isti fari še nove krajevne organizacije za občine Bukovci, Stojenci in Zabovci.

* Obratnadaljevalna šola v Hrastniku je zaključila te dni svoje šolsko leto. Ob tej priliki so razstavili gojenci svoje šolske izdelke, ki so vsi lepo izdelani. Najbolj so se odlikovali vzorci šiviljskih učenk, nadalje mizarstvih in čevljarstvih vajencev.

* Za kronске upokojence. Udruženi kronski upokojenci, katerih pokojnine še niso prevedene na dinarske in ki se vsled tega nahajajo v težkem položaju, so naprosili glavni savez državnih uradnikov, da se ponovno zavzame pri vladi za nujno rešitev njihovega vprašanja. V istem zmislu je udruženje predložilo resolucijo vladi, narodni skupščini, raznim klubom in poslancem.

* Občni zbor pomočniškega zbora v Celju se je vršil 1. t. m. v prostorih hotela Balkan. Pri volitvah so bili izvoljeni naslednji odborniki: predsednik Jamnik, Kunej, Kolbeson, Jezernikova in Zupančičeva, v razsodišni odbor pa 9 tovarišev. Pri slučajnostih so člani odločno protestirali proti sklepu Gremija trgovcev glede podaljšanja delovnega časa in poudarjali, da niso pripravljeni privoliti v to niti za posebne nagrade. Pač pa se je soglasno zahtevalo, da se uvede osemurni delovnik. Po sprejetju tozadavne resolucije je g. Sakšida poudarjal škodljivost izrabljanja trgovske bolniške blagajne. Delegat Gremija trgovcev, g. Fazarine, je pojasnil zborovalcem, da gre le za podaljšanje delovnega časa ob sobotah; o delu ob nedeljah in praznikih gremij sploh ni sklepal, temveč so nasprotno gremiji v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj in Kranju ponovno stavili zahtevo po uvedbi absolutnega nedeljskega počitka, a vsled opozicije podeželskih gremijev žal niso prodrli.

* Razstava vajeniških del v Mariboru. Opozarjamo vajence, da morajo biti dela za razstavo 12. t. m. končana in v razstveni prostor (telovadnica v Krekovi ulici) dostavljena. Ta dan po-

poldne bo dela ocenila posebna komisija, tako da bo že na dan otvoritve 13. t. m. razvidno, katere dela so dobila nagrado.

* Nov zdravnik v Murški Soboti. Dr. Jožef Gostiša je bil imenovan za zdravnika specialista za očesne bolezni v Murški Soboti. Njegova naloga bo pobijanje trahoma, ki je po Prekmurju zelo razširjen.

* «Brezalkoholna Produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 107, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal! 52

* Smrt na kosa. V Brežicah je umrl v visoki starosti 87 let bivši dolgoletni tamkajšnji odvetnik g. dr. Gvidon Srebre. Pokojnik je bil rodom iz Šoštanja in markantna osebnost v našem javnem življenju. L. 1870. je v Brežicah prevzel pisarno Radoslava Razlaga, znanega našega narodnega prvoboritelja. Zivahno se je zanimal za vse gospodarske, narodne in kulturne institucije v Brežicah in bil član upravnega sveta Mestne hranilnice, okrajnega zastopa, krajnega in okrajnega šolskega sveta in kratko dobo tudi prvi slovenski župan v Brežicah. L. 1905. je opustil pisarno in živel v zadovoljstvu v krogu svoje družine. — Na Igu je umrl g. Franc Čebular, usnarjski mojster. — V Št. Petru pri Gorici je umrla 80 let stara Marija Nemičeva, vdova po posestniku Ivanu Nemiču in tašča okoliškega nadzornika državne policije v Celju, g. Vekoslava Verčkovnika. — Umrl je v Sevnici v visoki starosti 83 let g. Ivan Burcer, tast veletrgovca g. Karla Cimperška. Pokojnik je bil rodom iz Postojne iz znane narodne rodbine. — V Mariboru je umrl g. Anton Ivanetič, okrajni tajnik v pokoju. — Blag jim spomin!

* Novice iz Mojstrane. Pišejo nam: V soboto 24. aprila zvečer je utonil v narasli Savi pod Mojstrano g. Janez Sluga, državni cestar v poklju. Usodnega večera je bil v hotelu Triglav in je potni odšel proti stanovanju svojega sina železniškega uradnika. Drugega dne so našli olizu sinovega stanovanja ob Savi suknjo in klobuk. Kakor se sodi, mu je na mokrem kamenju spodrsnilo, da je padel v Savo, pri čemer je izgubil klobuk in suknjo, ki jo je imel le ogrnjeno. Njegovo truplo so dobili blizu Hrušice in ga prenесли v mrtvašnico na Jesenice. Blag mu spomin, ostalim naše sožalje! — V kratkem se bo poročil g. Matevž Mikelj z gđ. Cecilijo Berčeto. Cestitamo! — Delavski praznik 1. maj smo tudi pri nas praznovali. Delavci cementarne v Mojstrani so imeli mašo v podružnični cerkvi sv. Klemenca. K Peričniku so prišli za 1. maj na izlet kovinarji z Jesenic. — V aprilu smo imeli vreme res prav aprilsko. Bilo je ves čas deževno. Upajmo, da bo maj lepši.

* Zgodnji čebelni roj. Iz Kamenice pri Št. Janžu na Dolenjskem nam pišejo: Prvi čebelni roj je dobil pri nas 30. aprila t. l. g. Alojzij Bec.

* Žrtve strele. Iz Dramelj nam pišejo: Dne 28. aprila dopoldne med 10. in 11. uro je pri nas divjala precejšnja nevihta. Med srednjemočnim grmenjem je strela udarila in ubila gđ. Frančiško Podkrajškovo, idočo med ploho s polja domov. Bodi ji zemljaka lahka!

* Smrt pod zidovjem. Iz Kotredeža nam pišejo: Dne 28. aprila je v Potoški vasi podiral zidovje svoje že deloma porušene hiše 72letni posestnik Franc Just. Naenkrat se mu je utrgal strop nad glavo ter ga podsul. Ker ga je zadelo več stotov težko tramovje, je bil na mestu mrtev. Pokojnik je bil splošno priljubljen ter vse svoje življenje naprednjak. Hiša, v kateri je storil nesrečno smrt, je razpadala zaradi tega, ker ima Trboveljska premogokopna družba v bližini rove. Bodi ohranjen pokojnemu blag spomin! Vdovi in ostalim naše sožalje!

* Vlak ji odrezal noge. Iz Krškega nam pišejo: V tukajšnji bolnici je minuli teden umrla gospa Ana Ratkovičeva, žena čevljarja na Drenovem, kateri je pred nedavnim vlak odrezal na postaji Videm-Krško obe nogi. Bodi ji ohranjen blag spomin!

* Mož in žena skupno na mrtvaškem odru. V Šmihelu pri Novem mestu so te dni pokopali

čestarja Martina Lužarja in njegovo ženo, ki sta skupaj ležala na mrtvaškem odru in bila skupno pokopana. Cestar Lužar je dosegel starost 76 let, doživel je bila njegova žena par let mlajša.

* **Smirna nesreča.** Z živinskega sejma v Mariboru so gurali proti kolodvoru bika, ki je nenadoma zbežal in se zagugal v veleposestnika g. Panka iz Pekar pri Mariboru. Zbežala žival je pritisnila moža ob ograjo in mu prizadejala težke notranje poškodbe, katerim je še isti večer v javni bolnici podlegel.

* **Požar v Glinškem pri Ptuj.** Te dni je gorelo v Glinškem pri Ptuj pri dveh posestnikih. Antonu Škrubeju je pogorela hiša do tal, Andreju Kišču pa kozolec.

* **Nenadna smrt.** Te dni zjutraj se je pripeljala žena orožniškega narednika Olga Kokaljeva z Dolenjskega z vlakom v Ljubljano. Na dolenjskem kolodvoru ji je postalo nenadoma slabo in v nekaj trenutkih se je zgrudila zadeta od srčne kapi mrtva na tla.

* **Avtomobilska nesreča.** Med postajama Slov. Bistrica in Pragersko se je zaletel neki avto, v katerem je bilo pet oseb, v železniške zapornice, jih zlomil in se sam občutno poškodoval. Ranjena je bila ena oseba, ostali pa so odnesli le strah.

* **Požar na Pragerskem.** Te dni popoldne se je tik pred postajo Pragersko vnela bašta posestnika Steinklauberja. Nevarnost je bila velika, da se vname tudi skladišče na kolodvoru, vendar se je gasilec kmalu posrečilo ogenj omejiti in tako preprečiti večjo nesrečo.

* **Dve strašni nesreči,** popolnoma slični oni na Logu in Vrhniku sta se te dni primerili v Dalmaciji. Dne 30. aprila se je v Arbanasih pri Splitu poročil mladi šofer Anton Vladović iz Splita. Po poroki sta se novoporočenca s svati v dveh avtomobilih odpeljala proti Zadru. Na povratku sta oba avtomobila tekmovala, kateri pride preje na cilj. Pri tej dirki je drugi avto, v katerem se je vozil ženin, zadela ob kamenito stopnico na poti in se prevrnil. Ženin Vladović je pri sunku odletel tako nesrečno, da je obležal mrtev na licu mesta. Da je bila žaloigra popolnejša, se je zvečer vnel mrtvaški oder, na katerem je ležal mrtev, ki je popolnoma zgorel. — V Metkoviću se je dne 3. t. m. poročila hči g. Jerića. Po poroki sta se ženin in nevesta po poroki odpeljala z avtomobilom v Dubrovnik. Pri Trstenu je avto zadela ob kamen in se prevrnil. Šofer ter novoporočenca so zleteli z voza. Mlada nevesta je bila mrtva na licu mesta, ženin in šofer pa sta težko ranjena.

* **Najdena utopljenka.** V Mavčičah pri Kranju so potegnili iz Save truplo mlade ženske, ki so jo spoznali za Frančiško Javornikovo. Po mnenju sodne komisije je truplo ležalo v vodi že štiri dni. Na obrazu je bilo opaziti več vidnih poškodb. Mogoče je, da je dekle izvršilo samomor.

* **Truplo utopljenca.** Te dni je prinesla Ljubljana v jez elektrarne na Fužinah truplo okrog 25letnega mladeniča. Po zdravniškem mnenju je moralo ležati truplo v vodi že najmanj 14 dni. Mrtev je imel na sebi vojaško perilo, iz česar bi se dalo sklepati, da je bil vojak. Na truplu ni bilo najti nikakih znakov nasilja in gre očividno za samomor.

* **Obesil se je.** V Bučini pri Ptuj se je v svojem stanovanju obesil upokojeni finančni paznik Mazanec. V zadnjem času ga je zadela kap, tako da ni mogel odpirati ust in ne zaužiti hrane. Iz obupa je šel nesrečni mož prostovoljno v smrt.

* **Omračil se mu je um.** Ivan Lunič, zidar pri progovni sekciji v Celju, je bolehal že dolgo časa na hudem revmatizmu. Iz bojazni, da izgubi zaradi bolehanja službo in zaradi smrti otroka, ki se je ponesrečil, se mu je omračil um ter so ga morali odvesti v opazovalnico v Ljubljano.

* **Pasja steklina.** V vas Otok, občina Podzemelj, se je pred nekoliko dnevi priklatlila iz Hrvatske psica, ki je bila začetkoma mirna, a se je kmalu pojavila na njej steklina. Zaradi tega je sresko poglavarstvo odredilo za občino Podzemelj strogi pasji kontumac.

* **Vlom v Sori.** Pišejo nam: V noči od 30. aprila na 1. maja t. l. je bilo vlomljeno v župnišče v

Sori. Vlomilci pa razen črnega kruha in nekaj požirkov mleka niso odnesli ničesar, dasiravno je bilo dosti drugega na razpolago, posebno slanine, klobas in salame. Ogledali so si tudi novo monštranco, pa jih je gotovo opomnil glas vesti, da niso na pravi poti, kajti monštranco so pustili na mestu nedotaknjeno. Uvedle so se obširne poizvedbe. Končni rezultat bo pa izreklo sodišče. Čujejo se tudi glasovi, da je bil to samo hlinjen vlom. Kdo bi imel veselje s takim početjem in zakaj naj bi to storil, ni znano.

* **Iznana vlačugarica.** Za nedoločen čas je izgnana iz ljubljanskega poletijskega okoliša 18letna Marija Florjančičeva, doma iz Sv. Petra pri Novem mestu, znana po ljubljanskih beznicah kot »čluntna punčka«. Bila je kljub svoji mladosti že šestkrat kaznovana zaradi tatvine in tajne prostitucije.

* **Tatvina.** Iz Mirne peči nam pišejo: V vinogradu posestnika g. Antona Jankla je nekdo kradel izkopane trte, ki jih je posestnik nameraval presaditi. O tatvini je bilo takoj obveščeno orožništvo. V nekaj dneh sta orožnik in posestnik izsledila ukradeno blago v vinogradu Antona Novaka. Orožniki so takoj aretirali Novaka, ki je tatvino že priznal.

* **Razbojniki oropali poštni avtomobil.** V bližnji okolici Obrova v severni Dalmaciji so te dni maskirani roparji napadli poštni avtomobil, ki posreduje promet na progi med Šibenikom in Gračacem. Ubili so enega potnika, pošto pa oropali. Ker so potniki kljub maskam spoznali roparje, je upati, da pridejo kmalu pravici v roke.

* **Zločinska tolpa.** V polhovgrajski okolici se je pojavila nevarna zločinska tolpa, ki ogroža imetje prebivalstva. V tamošnji okolici kakor v Polhovem gradu samem je bilo že poprej večkrat izvršenih več vlomov. V noči od 30. aprila na 1. maj pa so vlomilci znova poskušali svojo srečo. Vlomili so pri trgovki z mešanim blagom Neži Grašičevi ter odnesli okoli 1000 Din gotovine ter razno blago. Še isto noč so poskušali vlomiti v gostilni »Na kroni«, dalje v šoli na Prapretah in še pri enem posestniku. Bili so povsod prepoznani. V noči od nedelje na ponedeljek so vlomili pri gostilničarju Andreju Knezu v Sujici pri Dobravi. Odnesli so mu okoli 1000 dinarjev.

PROSVETA

PISMO IZ SREDIŠČA OB DRAVI.

V začetku maja.

V nedeljo 2. maja smo imeli v Sokolskem domu zopet lep večer: koncert sokolskega pevskega zbora. Naše narodno občinstvo je ponovno pokazalo, da ljubi lepo pesem in cenijo delo naših kulturnih delavcev: dvorana je bila polna. Skrbno izbrani program je otvoril moški zbor, ki je zapel tri pesmi z razumevanjem in zanosom. Zatem je nastopil oktet, osem najpridnejših med pridnimi. Zapeli so težje pesmi in jih podali z mirno, mogoče malo prehladno sigurnostjo. Za oktetom je nastopil ženski zbor, žal, samo z eno točko, in končno mešani zbor, ki je odnesel lavoriko večera; to je bilo krasno uvečbo, pri tem pa iskreno občuteno popevanje. Izvrstni sopran in zvonki alti omiljevalno delujejo zlasti tam, kjer moški glasovni material zaostaja — za dobro voljo.

Prireditelji so lahko zadovoljni, zadovoljno je bilo občinstvo, zadovoljen je lahko z doseženim uspehom naš marljiv pevovodja br. Culek. Njemu vsa čast! Viharno ploskanje in skromen šopek, ki ga je dobil, so le šabi dokazi tega, kako ga cenimo.

K programu samemu bi si kot Sokol dovolil pripomniti samo naslednje: Želeli bi, da bodi zastopana pri bodočih nastopih tudi srbska in hrvaška pesem ter katera iz koroških hribov in iz solčne Goriske. Naj bo tudi ob takih prilikah poudarjena vodilna misel sokolska, misel edinstva in naših narodnih teženj.

Skoro ni treba omenjati, da se je tudi tokrat plesalo po koncertu, vmes pa še pelo. Plesali so se zlasti moderni plesi. Fino in elegantno se gibljejo že danes obiskovalci sokolske plesne šole. Našemu staremu »bolcarju« in »ceperlu« pada cena. Plesalo se je do mile volje, pozabljalo na vse nejevolje; par ur prigrčnega odmora in razvedrila je bil ves večer. Združeni v pesmi in plesu nismo utegnili se hudovali na gospodarsko in parlamentarno krizo. Tudi jaz sem se prijetno raztresel in dobro zabaval: nikdo ni slutil, da pripravljam daljše poročilo, pa ne kritiko, za našo liubo »Domovino«.

IZ ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV V LJUBLJANI.

Sporočamo vsem članskim društvom, da se nam je posrečilo pridobiti nekaj novih predavateljev z zanimivimi in poučnimi gospodarskimi predavanji. Novi predavatelji so: F. Zelenik, ki bo predaval o vplivu carine na naše gospodarstvo, o zgodovini trgovine in o gospodarskih krizah; A. Pertot bo predaval o mehanicah, hipotekah in bančnih posojilih, o navodilih za obveščanje našega trgovca in kmeta z denarnimi zavodi; A. Peterlin bo predaval o izoblikovanju značaja in o silah dela nekda in sedaj; Jos. Strekelj pa o vinarstvu, sadjarstvu, travništvu in gojenju plemenitega kostanja. — Opozarjamo vsa naša društva na gornja predavanja in jih pozivamo, naj nam nemudoma sporoče želje glede istih ter navedejo dan, uro in kraj (lokal) predavanja. Istočasno prosimo vsa naša društva, ki še niso imela nikakih predavanj, pa si jih žele, naj nam to čimprej sporoče, ker bo predavalne sezone prav kmalu konec.

Vrnitev izposojenih iger iz Zveze kulturnih društev. Opozarjamo in prosimo vsa naša društva, ki so dobila v preteklih dnevih plačilne naloge in opomine za vrnitev izposojenih iger, da nemudoma in brez nadaljnjih opominov storijo svojo dolžnost, nam vrnejo čez mesec dni izposojene igre ter plačajo zaostalo izposojevalnino. Pomnijo naj, da z dolgotrajnim izposojevanjem iger škodujejo vsem ostalim članskim društvom ter končno tudi samemu sebi, ker pri omejenem številu iger ZKD mnogokrat ne more ustreči željam svojih društev ter jim poslati zahtevane igre, ker jih gotovi člani držé čez dovoljeni rok. Zараčunane zneske za izposojevalnino nam nakažite brez odloga in zavedajte se, da je ZKD navezana večji del samo na te skromne dohodke, potom katerih vrši svoje veliko kulturno delo ob množestvih predavanjih, ki jo stanejo ogromne zneske.

Članarina vseh rednih društev še tudi ni vplačana, zaradi česar prosimo društva, ki svoje dolžnosti do sedaj še niso izvršila, da to nemudoma storé, s čimer se izognemo nepotrebnim opominom.

Prodaja celega gledališkega odra. ZKD ima na razpolago lep gledališki oder za podeželska gledališča. Oder sestoji iz dveh zastorov (zunanj je iz letev, notranji iz platna) z lepimi oljnatimi slikami. Nadalje ima oder dve ozadji, in sicer gozd in morje. Kulise so sobne in gozdne. Na razpolago je tudi več manjših kulis, kakor: kmečka peč, gozdna koliba, gozdno znamenje, štirje jonski stebri, razne druge potreščine, kakor: kraljeve insignije, sulice, puške, sablje, meče ter nekaj garderobe in oblek. Oprema je prvovrstna ter jo društvom, ki bi jo nameravali kupiti, toplo priporočamo. — Odri in društva, ki se za nakup zanimajo, dobé natančne informacije glede vseh podrobnosti pri ZKD v Ljubljani.

Krajevni tečaj ZKD o šminkanju na Bledu. V nedeljo 25. aprila t. l. se je vršil na Bledu prvi pokrajinski tečaj o šminkanju, prirejen po Zvezi kulturnih društev v Ljubljani, pod vzornim vodstvom šefa lasuljarne Narodnega gledališča v Ljubljani gosp. Emila Navinška, ki se je z veseljem odzval prošnji ZKD za prireditve tega tečaja. Tečaj je trajal ves dan; udeležilo se ga je 25 zastopnikov raznih društev na Gorenjskem. Potom predavanj in praktičnih vaj so se udeleženci poglobili v umetnost pravilnega šminkanja ter dobili pravo sliko in nove smernice glede njihovega nadaljnjega lastnega delovanja na domačem odru. — Obisk, zanimanje in doseženi lepi uspehi tega prvega tečaja kažejo Zvezi kulturnih društev potrebo nadaljevanja teh prireditev; zato se bo vršil prihodnji tak pokrajinski tečaj v nedeljo 30. t. m. v Doljem Logatcu v Sokolskem domu. Tudi ta tečaj bo trajal ves dan. Pozivamo že danes vsa društva v okolici na čim večjo udeležbo. Prijave je takoj poslati Sokolskemu društvu v Doljem Logatcu.

Dr. Robert Kermanner: Po pogorju polhovgrajskem in okoli Krima. Enodnevni izlet. S petimi slikami in zemljevidom ljubljanske okolice. V knjižnici, ki je izšla pod gornjim naslovom, zanimivo opisuje pisec bližnjo in daljšo ljubljansko okolico, zlasti njene posebnosti. Knjižlico, ki stane samo 20 Din, toplo priporočamo v nakup.

Obrtniški vestnik

OBRTNIŠKO ZBOROVANJE V VELIKIH LAŠČAH.

Prošlo nedeljo se je vršilo v Društvenem domu v Velikih Laščah veliko obrtniško zborovanje, ki so ga priredile obrtne zadruge za sodna okraja Velike Lašče in Ribnica. Zboru je predsedoval čevljarski mojster g. Gačnik, ki je v lepem nagovoru pozdravil zborovalce.

Prvi predavatelj, zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Pretnar, je govoril o gospodarskem položaju obrtništva. Uvodoma je poudarjal veliko važnost obrtništva za gospodarstvo in državo, ugotovil, da se obrtništvo svoje moči in pomena ne zaveda zadostno in

da merodajni činitelji to posebno za Slovenijo prevažno gospodarsko panogo neodpušljivo zanemarjajo. Podal je nato pregledno sliko gospodarskega položaja obrtništva ter omenjal zahteve, ki jih stavi obrtništvo glede davkov, kredita, državnih dobav, obrtnega šolstva in pospeševanja ter socialne zakonodaje. Obrtništvo bo moglo s svojimi zahtevami uspeti le, ako jim bo dalo primernega poudarka s krepko, zavedno in solidarno obrtniško organizacijo.

Nato je predaval tajnik Zveze obrtnih zadrug, g. Kaiser o stanovski organizaciji obrtništva. Očrtal je zgodovinski razvoj obrtniške organizacije, pokazal je s konkretnimi primeri, kako malo razumevanja imajo za obrtništvo ne samo najvišji vladni činitelji, temveč tudi oblastva nižjih stopenj, katerih funkcionarji poslujejo med ljudstvom in žive v neposrednem stiku z obrtnikom. Treba je poglobitve stanovske zavednosti, aktivnejše udeležbe obrtništva pri združnem delovanju in strnitve zadrug v krepke zvezne organizacije, ki se ne bo dala zlomiti ter bo mogla energično in z uspehom zastopati interese poedinca in celote.

Oba predavatelja sta žela za svoja izvajanja burno odobravanje. Po predavanju se je oglasil k besedi tudi poslanec g. Škulj, ki je izražal veselje na lepem zboru. Za njim sta govorila še načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Franchetti in načelnik Zadruga čevljarjev g. Čampa. Prvi je poudarjal zlasti veliko korist samopomoči za obrtnike.

Na predlog g. Češarka, načelnika Kovinske zadruge v Ribnici, in g. Pogorelca, kovaškega mojstra ter župana v Strugah, so se sprejele s splošnim odobravanjem resolucije, v katerih zahtevajo zborovalci večjo podporo države za obrtno šolstvo in obrtno pospeševanje, večje obrtniške kredite, omiljenje pogojev za licitacije državnih dobav, revizijo predpisov o socialnem zavarovanju, omiljenje davčnih bremen, predvsem davka na poslovni promet in dohodnine, strožje postopaneje proti šušmarjem, obligatornost zadrug in združnih zvez v novem obrtnem zakonu in končno pri agrarni reformi iste ugodnosti za malega obrtnika kakor so predvidene za kmetovalca.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JUBILEJ NARODNEGA OBRITNIKA.

Brežice, 3. maja.

V nedeljo 2. maja je tukajšnji brivski mojster g. Josip Holy slavil 25letnico svojega obrta. Ob tej priliki je pavalil vse tiste gospode iz Brežic in bližnje okolice, ki so od njegovega prihoda v Brežice nepretrgano posečali njegovo brivnico.

Kdor je poznal tukajšnje razmere pred 25 leti, ta ve, s kakšnimi težkočami se je moral boriti obrtnik slovenske narodnosti, če se je hotel obdržati na površju. Upoštevaljoč te razmere, ga je eden njegovih sobojevnikov v sokolskih vrstah kakor pri vseh narodnih bojih nagovoril nekako tako-le:

Cenjeni gospodje! Iz katerega namena smo se danes tukaj zbrali, Vam je naš gostitelj naznanil. Radi smo se odzvali njegovemu vabilu, ker ga spoštujemo kot moža poštenjaka in vzornega slovenskega obrtnika. Da nas je celih 25 let bril na desno, na levo, spredaj in zadaj, mu ne zamerimo, saj je to njegov poklic. Da je potegnil za lase, bodisi črne, plave, rdeče ali bele, ni njegova krivda, saj je tudi lasuljar. Četudi so bili lasje slabi, on jih je znal splesti, da so zdržali mednarodno tekmo lasuljarjev na Dunaju in drugod. S svojo pridnostjo in vztrajnostjo, katere so zmogli skoro vsi bratje Čehi, je podkrepil vrsto narodnih borcev in postavil ob priliki 25letnice tukajšnjega Sokola vrsto petih Sokolov samih Holyjev. G. Holy ima vse polno zaslug za tukajšnje meščanstvo in okolico. Pri vsaki prireditvi je bil Holy potreben. Marsikatera prireditev bi bila slabo uspela, ako ne bi on s svojim zdravim razumom rešil prirediteljev in pri-

pomogel k blagajniškemu uspehu. Vseh njegovih zaslug je deležna tudi njegova soproga, ki mu je pomagala krepko vleči celih 25 let voz, natovoren s težkimi narodnimi žrtvami in bremen. Obema kličemo: Še na mnoga leta!

JESENIŠKI GLASOVI.

Jesenice, v začetku maja.

Gospod urečnik, v zadnji številki sem obljubil, da Vam bom poročal o našem praznovanju 1. maja. Evo Vam torej:

Bilo je precej živahno. Budnico so nam igrale kar tri godbe: klerikalna, kovinarska in sokolska. Kaj takega pač ne zmorejo povsod. Poleg godb je tudi pevsko društvo «Sava» v zgodnjih jutranjih urah na raznih krajih zapelo nekaj lepih pesmic. Za godbami se je uvrstilo nekaj pridnejših ljudi, zaspanci pa so pri oknih krmežljavo ogledovali majske procesije. Ves dan je minul brez posebnih izgrediv. Dopoldne so šli klerikalci z godbo na čelu na Plavž k sv. maši, kovinarji so priredili popoldne koncert pri Jeleni, v sokolski dvorani pa se je vršila zvečer ob 8. uri telovadna akademija, ki je v vsakem oziru izpadla prvovrstno. Najlepša točka so gotovo bile ženske proste vaje za Prago. Pa tudi telovadci so se dobro postavili.

Tako smo vsak po svoje proslavili praznik dela in upamo, da ne brez uspehov ter dobrih posledic.

Omeniti pa moram tudi, da smo na praznik dela dopoldne ob 9. uri položili k večnemu počitku 82letnega Franceta Stravs, tovarniškega delavca. Pokojni France je bil star veteran, kakšnih je pač že zelo malo. Kot vojak se je boril v avstrijski armadi pri Solferinu; pri Kranjski industrijski družbi je služil kot vesten in pošten delavec nad 50 let. No, in sedaj je dobil pokojnino na jeseniškem pokopališču. — Blag mu spomin!

V nedeljo 2. t. m. pa je vse hitelo na Javornik na sokolsko tombolo. Nekaj tisoč sreče željnih ljudi se je zbralo na sokolskem vrtu, kjer so se nahajali bogati dobitki. Ta dan je bila sreča posebno naklonjena članom jeseniškega Sokola, ki so razen vreče moke odnesli vse glavne dobitke. Konja je zadela gđ. Mici Truhlarjeva, hčerka železničarja, opravo za spalno sobo g. Napokoj, železničar, kolo g. Gašper Puhar, bančni uradnik, a zabož sladkorja g. Vlado Šetine, sin uradnika, vsi člani jeseniškega Sokola. Prihodnji mesec bo priredil tudi jeseniški Sokol veliko tombolo s še krasnejšimi in bogatejšimi dobitki. Zato pridno kupujte tablice, katere so že v razprodaji.

Običajni letni majski izlet bo priredilo naše sokolsko društvo v nedeljo 9. t. m., in sicer tja v čarobni blejski kot. Zbirališče ob 12. uri v telovadnici. Člani v kroju. S sokolsko godbo na čelu bomo šli čez Poljane v Gorje in nazaj skozi Vintgar in Dobravo. Prijatelji narave, napredni Jeseničani, udeležite se tega izleta polnoštevilno. Na svidenje!

Jeseničan.

IZ PESNIŠKE DOLINE.

Grušova pri Šmarjeti, v maju.

V eni zadnjih števil «Kmetkega lista» kvasi nekdo od nas nekaj o «Domovini». Iz nesmiselnosti teh izvajanj spoznamo Grušovčani, kdo je pogruntal tiste modrosti. Pesniška dolina rada bere «Domovino» in dosti nas je onih, ki smo jo naročili. Prav toliko je tistih, ki jo bomo še razširjali. Kar se tiče dopisnikov opombe, da jo je «Domovina» polomila, ima možak prav v toliko, da bo «Domovina» polomila kosti tistim kalinom, ki še vlečejo z zavoženo bivšo SKS, katere je od takrat slabostojna, ko je zatajila svojo mater SDS. O tem bi vedel mnogo povedati znani upokojeni pismonoša, ki je nekakšen njihov predsednik. Da si pa ta ne bo domišljeval, da «Domovina» hodi zastoj k nam, mu zatrobimo v ušesa:

Po celi Pesniški dolini
zaupamo le «Domovini».
Šmarjeta, Grušova, Šentpeter
pripravljamo vam krepke veter.

Znani možak, o katerem vsi vemo, da ne bo izpikal vragu repa, četudi se je vpisal med radiševce, je pokazal svoj pogum s tem, da je predlagal našega vrlega nadučitelja za Macedonijo. To vse smo zvedeli zaradi klepetavosti njega in njegove boljše polovice. Čas plačila bo že prišel.

Sedaj pa še eno vprašam: Lani je možak napadal Radiča, sedaj se je pa podvrget njegovemu jarmu; včeraj samostojen kmet in prijatelj SDS, danes radiševce; včeraj se je skregal s priljubljenim g. Mermoljo, danes ga vabi in išče. Kako se imenuje taka stvar, ki ni ne ptič ne miš? Po domače ji pravimo «pirožlek». Boljše bi torej bilo, da se ne podpisuje «Ptiček iz samostojnega gnezda», temveč samo «pirožlek». Kadar ta «ptiček» začivka na shodih, takrat vemo, kakšno mero politične modrosti mu je dal Bog. Ker piše v «Kmetškem listu», da bo nas demokrate bolel trebuh ko bo on zapel, mu to od vsega srca priznamo, kajti pogostokrat se znebi takih modrosti, da nas res trebuh kar zaboli, ko jih čujemo.

Po besedah njegove ožje okolice bo ta možak celo Radičev kandidat. Dober tekst! Mi bomo že poskrbeli, da bo «izvoljen». Isto obetajo pri Sv. Petru, Šmarjeti, Jarenini in tudi drugod. Njemu pa zapišemo v tolažbo:

Zakaj se fantiček v nevarnost podajaš,
saj v srcu premalo poguma imaš?
Ko svoje otrobe okoli prodajaš,
vsi vemo, kaj ti si in kaj ti vse znaš.

Drugič bomo še malo bolj posvetili s «špeglami» v naše razmere. Grušovski čuk.

KLERIKALCI VEDNO BOLJ BREZVERNI.

Mala dolina, v maju.

Naši klerikalci barantajo z vero. Po veri naj bi živeli drugi, zanje pa zadostuje edino zveličavna pripadnost h klerikalni stranki in njene prireditve. Navidezno ti hlinijo pobožnost, v srcu pa so največji brezverci. Nekje v sv. pismu je zapisano: «Gorje obrekovalcem in dvojezičnikom, zakaj med mnogimi, ki žive v miru, napravijo zmešnjavo.» In obrekovalci in dvojezičniki so naši klerikalci, ki preobrnejo vsak stavek «Domovine» ter ga napačno razlagajo. Že celo leto dela «Domoljub» slone iz komarjev ter ponavlja in debelo ponatiskuje, kar je pisala «Domovina» o poganskem bogoslužju. Pa ne le to, še mnogo drugega preobrne «Domoljub» v svoji neverjetni iznajdljivosti in napravi za grehi!

Pametni bralci seveda znajo presoditi, kaj je prav, zato marljivo čitajo «Domovino» in odpravljajo njeno vsebino. Kjer si «Domovino» ne upajo naročiti, si jo na skrivaj izposojujejo. Tako se število naših nasprotnikov vidno manjša, klerikalni generalni štab pa ostaja sam brez navdušenih bojnikov. Celotno med Orli izginja staro zagrizenstvo, dasi jih po deželi skušajo obdržati za kitajskim zidom. Bolj kakor komu drugemu prepovedujejo njim branje naprednih časopisov ter plese in veselice, ki se ne vršijo pod njihovi okriljem. Ampak navihana mladina že najde zabave in ne verjame onim, ki drugače uče kakor živijo. Seveda jim tega nihče ne zameri, ako ne igrajo hinavščine pod krinko pobožnosti.

Obsojamo pa ravnanje klerikalne mladine, ki vara duhovnike v verskih zadevah. Tako je neki klerikalni mladenič šel k velikonočni izpovedi ter igraje se z vrticami linice v spovednici opazil kup rdečih spovednih listkov, ki služijo kot potrjeno opravljene spovedi. Hitro jih je potisnil v žep ter se vrnil domov. Srečal ga je tovariš, fant mu je dal listek, in spoved je bila opravljena. Tako so «zadostili» svojim dolžnostim najvornejši fantje. Zanimivo pa je, da je župnik, ko je pogrešil listke, začel govoriti, da so mu jih vzeli brezbožni liberalci. Resnicoljub.

ZELENI JURIJ V LAŠKEM.

Laško, koncem aprila.

Lepe so slovenske šege in navade, le žal, da tako hitro izumirajo. Ena izmed teh je jurjevanje. V Laškem so že od nekdaj proslavljali Ze-

lenega Jurija na ta način, da so mladeniči, odeli v zelenje, hodili od hiše do hiše ter peli pesem o Juriju, za kar jih je ljudstvo obdarovalo. Ta običaj pa je od leta do leta pešal.

Da ne bi opešal popolnoma, ga je pod vodstvom šolskega upravitelja g. Kislingerja obnovila šola ter priredila naravnost svečan mladinski praznik. Vsa šolska mladina, ki se je nahajala tisti dan v šoli, se je okrašena z zelenjem zbrala na šolskem dvorišču, odkoder je z zastavo-trobojnic prikorakala v dolgem sprevodu na ulico. Za slovensko zastavo je ponosno stopal Zeleni Jurij s štirimi vodniki na zelenih kitah. Spremljan od dveh nosilcev Jurjevih šib, ki so jih otroci delili po hišah, je samozavestno korakal sprevod po trških ulicah.

Med sprevedom je naznanjala pomen jurjevanja ubrano in veselo doneča pesem:

Od hiše do hiše hodimo,
Zelenega Jurija vodimo.
Pomlad on v deželo prinesel je,
vso zemljo z zelenjem prevesil je.
Zima, zima, ajd za peč, celo leto leči!

To šibo za streho hranite,
da z njo se požara branite.
Strahuje poredno vam dečico
in vabi vam v hišo srečico.
Sreča, sreča, pridi k nam,
glej, odprt je hram.

Ker take darove vam nosimo,
od vas kaj v zameno prosimo.
Imate kaj bele pogačice?
Ne branimo tudi se kračice.
Bodi jajce, bodi hleb,
v naš izgine žep.

Bogato gorica obródi vam,
bogato se polje oplódi vam!
Podeli Bog kruha vam belega,
vsi lica bodite veselega!
Zdaj pa gremo še drugam,
hvala, hvala vam!

Jurjevci niti godbe niso pogrešali. Ko so odpeli kitico, je zadonelo sto najrazličnejših glasov lesenih piščalk in iz ljubja zvitihih rogov. Ves trg so spravili na noge. Vse je hitelo na plano, da si ogleda Zelenega Jurija in njegov spreved. Veselja in šale, pa tudi iskrene pohvale ni bilo ne konca ne kraja.

Ko je mladina pripeljala po končanem obhodu Jurija nazaj, jo je čakalo prijetno iznenađenje. Neka odlična dobrotnica je poklonila več steklenic malinovca, kar je bilo za otroke, zlasti za njihova od petja in vriskanja žejna grla izvrstno okrepčilo.

Občinstvo se je z odobravanjem ter priznanjem razšlo. Povsod se je vračala želja, da se ta lep običaj ohrani ter spremeni v mladinski praznik.

Listnica uredništva

Sodražica. Dotični leposlovni material smo prejeli. Nekaj je dobrega. Kdaj pa bo prišlo na vrsto, je nemogoče povedati, ker smo takrat prejeli na stotine takšnih stvari, ki jih sedaj objavljamo, kolikor nam dopušča prostor. — Ako imate dobre slike, nam jih pošljite. Seveda morajo biti prav jasne, ker se drugače ne dajo uporabiti.

Stari trg pri Rakeku. Stvar je tako hudo kočljiva, da smo se kar ustrašili, ko smo začeli misliti na hudo kazni novega tiskovnega zakona. Tak dopis bi priobčili le, ako bi bil overovljen po krajevni organizaciji in bi dopisnik prevzel polno odgovornost nase.

Cerklje pri Krškem. Pride prihodnjič.

Jesenice. Zaprošeno boste prejeli.

Brezovica pri Kočevju. Pravljice in povestice pridejo na vrsto. Kdaj, ne vemo. Slike Nemške Loke se ne dajo napraviti. Slike o premogokopu so nezadostno napravljene, da bi se dal napraviti klišé.

Loški Potok. Vaše prispevke imamo shranjene in pridejo ob priliki na vrsto. Če bi bile pesmi krajše, bi bile že objavljene, tako nam pa pomanjkanje prostora dela neprimliko.

Zaplana. Nov tiskovni zakon je tako strog, da Vašega spisa ne moremo objaviti, kajti nedvomno bi nastala tožba z občutno kaznijo.

Grobelno-Virštanj. Pišite nam, kakor sva zadnjič govorila! Zadnji Vaš dopis pa je že zastarel in mislim, da je boljše, če se odloži.

Središče ob Dravi. Žal, pomanjkanje prostora včasih prekriža račune. Pri zmislu pa je gotovo ostalo.

Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Nad vsebino Vašega dopisa visi Damoklejev meč strogega tiskovnega zakona. Ali imate za vse to priče in katere, da v primeru tožbe potrdite točnost Vašega dopisa?

ŽENSKI VESTNIK

Kako hraniš juho za drugi dan. Ako hočeš v vročem poletnem času ohraniti govejo juho tudi za drugi dan, ne dajaj vanjo zelenjave, ker se po njej juha skisa.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

ENA IZ RIBNIŠKE DOLINE.

Nekje v Ribniški dolini je služboval nočni čuvaj Hostar, oborožen z bridko sabljo in z vihrajočim peresom za klobukom. Strašen je bil tak varuh trga, zastopnik sv. Florijana in straža nočnega miru. Marsikaterikrat jo je mahal s svojimi kraki čez plotove za poredneži. Gorje, ako je koga dobil v roke!

Dober njegov prijatelj je bil Garibaldi. A ni bil to Italijan, kakor bi mogoče kdo mislil, temveč poštena kranjska duša.

Velikansko naznanilo je vabilo za nedeljo na gasilsko veselico. Oj, to bo leka za Garibaldija. Hitro je segel v zaprašeno skrinjo in izvelkel iz nje toliko spoštovane hlače, na katerih pa je spoznal, da jim je vendar treba nekoliko vode in krtače. Brž je zavihal rokave, pljunil v roke in že so vihrale hlače oprane v vetru na plotu, da se posuše.

Zvečer je Garibaldi zaspal v prelepih sanjah, kako se bo na veselici postavil s hlačami, ki jih je nosil le ob slavnostnih trenutkih. Jutranje zvonjenje ga je prebudilo iz sladkega sna. «Sedaj pa le po hlače, da jih zlikam,» si je mislil Garibaldi. Toda, ko se je približal vihrajočim hlačam, je ves prestrašen opazil, da je odrezan kos hlače. «Joj, Bog pomagaj, zbogom moje hlače!» je tekel jadikujoč k orožniku, zanašajoč se na njegovo pomoč, ki naj bi odkrila hudobneža.

V dotičnem kraju je spričo veselice bilo vse slavnostno razpoloženo. Le Garibaldi je objokaval svojo nesrečo. Pa je nekdo raznesel vest o njegovih hlačah in ves kraj je govoril samo o tem.

Tamošnji gostilničar se je na te vesti izrazil, da sumi, kdo je krivec. No, in takoj mu je stala za vratom roka pravice, ki je to zadevo reševala, in mislila, da ji bo krčmar pokazal sled za zlikovcem.

«Koga sumite?» je vprašalo oko pravice.

«Ej, le sumim, saj ne pravim, da koga dolžim,» se je odrezal hudomušni gostilničar in malo pomežikal z očmi.

«Koga pa vendar sumite?» je ponovilo glasneje oko postave.

Gostilničar se je malo pogladil po rejenem trebuhu, potegnil dim iz cigarete in začel:

«Saj vam pravim, da samo sumim. Znano vam je, da so se v teh krajih vršili nabori. Razvneti fantje so se vrnili tudi v naš trg, prepeva joč in vriskajoč v noč, kar pa našemu čuvaju Hostarju ni bilo po volji. Zato jih je začel preganjati. Toda, ko so ga fantje zagledali, so jo pobrisali na vse strani kakor vrabci po strelu čez plotove in ograje. Že je mislil strogi čuvaj, da so mu vsi odnesli pete, ko je nenadoma zapazil v temi poredneža, ki se je plazil čez plot. «Glej ga, glej ga, kako breca z nogami,» si je najbrž mislil naš čuvaj, a ne more nikamor naprej. Gotovo se je ujel za žebelj. Toda hrabri čuvaj ni imel nikakega strahu in gotovo je z bridko sabljo v roki zakričal nad neugnanem: «V imenu postave, kdo si? Ko je hudobnež le še bolj breca, da bi ušel čuvaju, je Hostarja seveda prišla huda kri, stopil je naprej, zamižal in mahnil s sabljo ter odsekal — kos hlače Garibaldijevih hlač.»

«To samo sumim,» je zaključil svoje pripovedovanje hudomušni gostilničar, ki je zmago-slavno potegnil dim iz cigarete in se nasmehnil razočaranemu orožniku.

Skrivnost.

Hlačoper: «Kam pa tako hitiš, Hlačnik?»
Hlačnik: «Pravkar sem dobil brzojav, da se mi je rodil sinček.»

Hlačoper: «No, in kako gre tvoji ženi?»

Hlačnik: «Tiho, tiho, ona še ne ve...»

V hotelu.

V hotelu se je nastanil živčno bolan trgovec. V sosedni sobi je stanoval neki potnik, ki je imel navado, da je vsak večer, ko je sezuval čevlje, vrgel vsak posamezni čevlji z velikim ropotom na tla.

Sobarica je potnika opozorila na bolezen njegovega soseda ter ga prosila, naj se mirno slači. Ta ji je obljubil, da bo uvaževal njeno prošnjo.

Ko je prišel potnik zvečer domov, je bil na prošnjo sobarice že pozabil ter je prvi čevlji, ki ga je sezul, lopnil z velikim gromom v kot sobe.

Gospod v sosedni sobi je planil ves prestrašen pokonci in čakal, kdaj bo zagrmel še drugi čevlji, da bo potem lahko zaspal.

Medtem pa se je omenjeni potnik spomnil, kako je z njegovim sosedom, in je položil drugi čevlji prav tiho na tla.

Trgovec je čakal in čakal, kdaj bo padel drugi čevlji, končno pa se je razjezil: «Vrzite že enkrat drugi čevlji na tla, da bom mogel mirno zaspati!»

Med brati.

«Evzebij,» je šepetala mlada žena vlomilca, ko se je ta zvečer podajal na «delo», «bodi vendar nekoliko mirnejši, ko prideš pozno ponoči domov.»

«Ali sem te mogoče sinoči zbudil,» je vprašal Evzebij skrbno.

«Ne, to ne,» je odvrnila, «toda mama se je zbudila in jaz ne bi imela rada, da bi ona takoj hitela v prisilno delavnico in povedala očetu, da sem jaz poročila začetnika...»

V prepiru.

«Jaz bi Vas prav prijazno prosil, da govorite z menoj dostojno! Vi, Vi, kar ste Vi, sem jaz že dolgo, Vi osel...»

Medeni tedni.

Evalija: «Kako dolgo pa prav za prav trajajo medeni tedni?»

Mati: «Dragi otrok, medeni tedni trajajo tako dolgo, dokler ni treba prositi moža za denar.»

Težka beseda.

«Jaz bi rada imela nekaj cvetic,» je dejala žena vojnega bogatina.

«Kakšnih pa,» je vprašala prodajalka, «mogoče krizanteme?»

«Vidite, baš te sem mislila, toda nisem znala izgovoriti besede.»

Dragoceno darilo za vse

Ljudi nam daje mati zemlja v zdravilnih zeliščih, katere rodi v naš blagor. Iz takih koristnih zelišč je sestavljeno že 27 let priljubljeno domače sredstvo: Fellerjev blagodišeči «Elsaflujd». Kakor že v času naših dedov, tako se hvali tudi sedaj kot zanesljiv ublažitelj bolečin pri reuma-

tizmu, v križu, trganju v udih in glavi ter pri zobobolu. Odlično služi pri utrujenosti in onemoglosti, krepi in osvežuje mišičevje in živce ter kljuje hladnemu zraku. Pomešan z vodo je prijeten za grgranje, za vrat in grlo. Izvrsten kosmetikum! Odznotraj in odzunaj je močnejši in večjega delovanja kot francosko žganje. — 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za

63 Din, 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 Din, 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 Din že obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah 70 9 Din.

V znamenju politike.

Hlačoper: «Jaz Vam rečem, da je ta učitelj izvrsten mož, kakršnih je malo v državi. Za njega obstoja samo njegova dolžnost in se prav nič ne šteli v politiko.»

Hlačon: «Gospod, to pa le naj ostane med nama. Zakaj bi mu škodovala!»

Njegova poslednja želja.

Sodnik: «Prišel sem k Vam, da Vas vprašam za poslednjo željo, kajti jutri boste obojeni. Kaj torej želite?»

Obsojenec: «Dajte se Vi namesto mene obešiti!»

Obešenjaški humor.

Obsojenec (ženi in otrokom): «Kaj stočete in plakate, kakor da me danes zadnjikrat gledate. Pridite jutri k obešenju, pa me boste mogli še enkrat videti.»

Hude skrbi.

Gasper: «Kako je s teboj?»

Miha: «Strašno hude skrbi imam.»

Gasper: «Kako to?»

Miha: «Včeraj sem zadel glavni dobiček in ne vem kam z denarjem.»

Seštevanje.

Učitelj: «Ako imaš 5 dinarjev, pa ti da stric še 7 dinarjev, koliko imaš skupno?»

Jurček: «5 dinarjev.»

Učitelj: «To je vendar nemogoče.»

Jurček: «Saj mi stric ne more dati ničesar, ker je včeraj umrl.»

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa flujd, da, samo «Elsaflujd»! To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odznotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsaflujd krepki in jača Vaše telo, stori Vas zmožne kljubovati prehlajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poizkus je izpreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočaj Fellerjev «Elsaflujd». Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za poizkus 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

Gospodična

mlada, simpatična, išče službe kot natakarica, samo pri boljših ljudeh. Govori tudi hrvatsko. Nastop po dogovoru. — Cenjene ponudbe je poslati na upravo «Domovine» pod št. 85.

Proda se lepa gostilna

in majhno posestvo z velikim sadnim vrtom. Prosto stanovanje v bližini Maribora. — Pojasnila daje Fran Damiš, Zrinjskega ulica št. 1, Studenci pri Mariboru.

Kot nagrada

— novo dvokolo ali sportni voziček!

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana trdka 10 novih dvokoles ali otroških vozičkov v letošnjem letu, dobi kot nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pnevmatikami, ali otroški sportni voziček. — Zahtevajte cenik! — Prodaja tudi na obroke. — Največje skladišče dvokoles, otroških vozičkov in pnevmatik. — «Tribuna», P. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Obrtnika

kolarske in mizarske stroke sprejme za stalno namestitev v kategoriji služiteljev Državna kmetiška šola na Grmu pri Novem mestu. Zglasiti se je do 15. maja osebno ali pismeno pri ravnateljstvu šole.

Izvežbanega oglarja

z dolgoletno prakso proti dobremu plačilu išče trdka D. Marušič v Ljubljani, Sv. Petra cesta 40.

Veliko denarja

lahko zasluži vsakdo na lahek način. — Ponudbe z značko za 1 Din na A. Dobršek v Ljubljani, Levčeva ulica št. 3.

Prvovrstno modro galico

garantirano 98 do 99 %, v vrečah po 100 kg franko Ljubljana

nudimo po naslednjih cenah:

pri odjemu do	100 kg	...	2 kg	po	7'60 Din
" "	od 100 do 1.000 kg	" "	" "	" "	7'50 "
" "	1.000	5.000	" "	" "	7'45 "
" "	5.000	10.900	" "	" "	7'40 "

Plačljivo: polovico pri naročilu in polovico pri odjemu blaga.

Za obilna naročila se priporoča

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

F. Z. T. O. Z.

70

Preselitev! Preselitev!

„OLEUM“ — Ljubljana

Industrijska trgovska družba

se je preselila v nove razširjene pisarniške prostore na

Gospodsvetsko cesto št. 8. Telefon inter. 910.

KOKS

livarski, plavčarski ali plinski, trdi ali mokri, v kosih ali drobiti

najboljše znamke.

Kovaški premog, dvojno praš in sojao.

Stalna zaloga D. CEBIN, LJUBLJANA

Skladišče: Metelkova ulica 19. Odprto vsak dan.

Skladišnik stalno tam. Poskusite samo enkrat!

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

Zaloga vsakovrstnih usnatih torbic in kovčkov, gamaš, nahrbtnikov, oprem za konje, kakor tudi pritiki. Naredi za vzorce in potanko se izvrše natančno po naročilu v lastni torbarski delavnici na Slomškovem trgu št. 6.

53 a

J. STJEPUŠIN
SISAK

priporoča

boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Cenik franko

KOLESA

kupite najboljše pri tordki

in vse potrebščine

OSRAM
žarnice

EXCELLA
šivalni stroji.

J. GOREC

Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači Ljubljanske kreditne banke in Gospodsvetska cesta 14 v hiši gostilne Novi svet.

Kmetje v okolici Maribora!

Najboljšo zamenjavo bučnega olja in prežanje Vam nudi

tovarna bučnega olja J. Hochmüller v Mariboru

Pod mostom (južni breg Drave).

Po nizki ceni dobite tudi najboljše otrobe (metilo) z 48 % čiste redilne snovi.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic

V LJUBLJANI

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejši obrestni meri. Nakup in prodaja valut in deviz. Daje vsakovrstne kredite in predujme.

14